

บทที่ 5

การตามกระแสข่าวของชาวบ้านก่อสร้าง

ในการเข้าใจถึงการตามกระแสข่าวของชาวบ้านนั้น จักเสนอรูปแบบการใช้สื่อและปัจจัยในการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อก่อน เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวจากสื่อมวลชน ต่อมาจึงเสนอความหลากหลายในการใช้สื่อและการตามกระแสข่าวของชาวบ้านผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม และวิเคราะห์ถึงกระบวนการตามกระแสข่าวของชาวบ้านอันประกอบด้วย ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการตามข่าว การเลือกสรรข่าว การสร้างความหมายแก่ตน จากการติดตามกระแสข่าวของชาวบ้าน เงื่อนไขที่มีส่วนในการตามกระแสข่าว ทั้งนี้ในการตามกระแสข่าวอันหลากหลายนั้น ชาวบ้านมีลักษณะการตามข่าวแตกต่างกัน และไม่จำเป็นว่าทุกคนต้องตามกระแสข่าวเสมอไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นๆ ฉะนั้นจึงเสนอหัวข้อ สถานการณ์กับการตามข่าว โดยตลอดการวิเคราะห์ได้พยายามยกตัวอย่างจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และคำให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย

รูปแบบการใช้สื่อ

เมื่อมีสื่อมวลชนอันได้แก่ วิทยุกระจายเสียงแบบใช้ถ่าน 80 ก่อนเข้ามาครั้งแรกในหมู่บ้านก่อสร้างราวประมาณ 50 ปีก่อน โดยการนำเข้ามาของพ่อขุนเป่า เปรมประชา (คำว่าพ่อขุนที่ใช้หมายถึง กำนัน) ชาวบ้านก่อสร้างจะมีลักษณะการรวมกลุ่มกันเพื่อฟังวิทยุ ชาวบ้านต่างอำเภอหรือต่างหมู่บ้านเองก็ได้มารวมตัวกันฟัง ณ บ้านพ่อขุนเป่า ซึ่งติดกับตลาดประจำหมู่บ้าน พอราวประมาณ 20-30 ปีต่อมาก็ได้มีสื่อโทรทัศน์ขาวดำเครื่องแรกและเครื่องเดียวเข้ามาয়หมู่บ้านโดยพ่อเลี้ยงอินสวน ไชยชาวงศ์ บุตรชายของพ่อขุนเป่า ลักษณะการชมโทรทัศน์ก็ยังคงเป็นการรวมกลุ่มกันชม จากคำบอกเล่าของ นางศรีพลอย เนตรครุต และนายสุบิน ดุษฎา อีกทั้งชาวบ้านคนอื่นๆ บอกว่าตักเย็นก็ชวนกันไปดูโทรทัศน์ที่บ้านพ่อเลี้ยงสวนอยู่ที่ตลาด ไปดูข่าวเดินไปดูเขาก็เปิดให้ดู เป็นแบบโรงหนังเลย

จากการเข้ามาของสื่อในระยะแรกของหมู่บ้าน การถือครองครองสื่อที่ผู้ฐานะดีในหมู่บ้านจะมีโอกาสเป็นเจ้าของสื่อได้ก่อน ซึ่งเท่ากับว่าสื่อเป็นตัวบ่งบอกฐานะอย่างหนึ่ง เมื่อมีสื่อมวลชนเข้ามาสื่อมวลชนได้กลายเป็นแหล่งข่าวสำคัญแทนแหล่งข่าวในหมู่บ้าน เช่น ตลาด วัด หรือการรวมกลุ่มกันของชาวบ้าน นั่นคือเมื่อเกิดสื่อมวลชน คนได้ใช้สื่อ เมื่อคนใช้สื่อหมายถึงคนเกิดการตามกระแสข่าว

ในปัจจุบันเมื่อสื่อมวลชนแพร่หลายฐานะการเงินก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคใดๆ เพราะชาวบ้านสามารถพึ่งตัวเองได้ ประกอบกับการขายตัวระบบเงินสดและผ่อนที่เอื้ออำนวย ทำให้พบว่าแทบทุกครัวเรือนได้มีสื่อ โทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงเป็นของตนเอง ลักษณะการชมโทรทัศน์และวิทยุของชาวบ้านจึงเปลี่ยนไปสู่การแยกเป็นแต่ละครอบครัว แม้ว่าจะมีความเท่าเทียมกันในการมีเครื่องรับ แต่ชาวบ้านยังคงมีความแตกต่างกันทางด้านการใช้สื่อ เพราะสื่อถือได้ว่าเป็นช่องทางของข่าวหรือสาระสำคัญ

รูปแบบการใช้สื่อของชาวบ้านมีลักษณะหลากหลาย โดยมากใช้สื่อโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน นั่นคือเกิดการติดสื่อ โดยเฉพาะช่อง 7 ซึ่งชาวบ้านนิยมมากตั้งแต่เวลาทุ่มครึ่ง รายการข่าวถึงละครหลังข่าวเวลา 22.00 น. โดยชาวบ้านให้เหตุผลเดียวกันว่า มีความรวดเร็วทันใจ ภาพคมชัด ข่าวละเอียด อ่านดี มีพร้อมหมดทุกข่าว นั่นคือ คุณสมบัติของสื่อโทรทัศน์ที่สามารถเสนอทั้งภาพและเสียง สาระที่เสนอจึงเข้าใจได้ง่ายกว่าสื่ออื่น เข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้รวดเร็วอย่างหลากหลาย ไม่จำกัดเพศ วัย หรือระดับการศึกษา และครอบคลุมกว่า อีกทั้งคุณภาพของสัญญาณภาพที่ออกอากาศและตัวผู้ประกาศข่าว ประกอบกับคุณภาพของเนื้อหาข่าวที่นำเสนอ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ได้รับความนิยมจากชาวบ้านมากกว่าช่องอื่น ในขณะที่เดียวกันสื่อโทรทัศน์ได้รับความนิยมมากที่สุด และถูกมองว่าเป็นแหล่งสื่อมวลชนที่น่าเชื่อถือไว้ใจได้ ทั้งนี้สาเหตุเพราะเข้าถึงกลุ่มคนขนาดใหญ่ได้พร้อมๆ กันและมีภาพและเสียงให้เห็นได้เหมือนจริงสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์แล้ว พบว่าโดยมากเป็นคนรุ่นใหม่ (หมายถึง ชาวบ้านที่ได้รับการศึกษา มีความกระตือรือร้นและทันสมัย) เป็นผู้ใช้มากกว่า หนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากในหมู่บ้าน ได้แก่ ไทยรัฐ รองลงมาคือเดลินิวส์ จะมีทั้งลักษณะบอกรับเป็นสมาชิก และซื้อเป็นประจำหรือบางฉบับ หรือไปหยิบยืมเพื่อนบ้านญาติมิตรและอ่านที่แผงขายหนังสือ สำหรับคนรุ่นเก่า (หมายถึง ชาวบ้านดั้งเดิมที่ค่อนข้างมีอายุ ไม่กระตือรือร้นโดยมากเป็นชาวบ้านรุ่นพ่อ แม่ขึ้นไป) นิยมฟัง

วิทยุภาคเอ.เอ็ม. เป็นภาษาพื้นเมืองภาคเหนือจัดโดย ณรงค์ นิยมไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในนามของ "หนานไเฮ้ะ" ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง รต.หนองฮ่อ จังหวัดเชียงใหม่ เวลา 5.15 น. 11.00-12.00 น. และ 13.00-13.30 น. ทางสถานีวิทยุทหารอากาศ จังหวัดเชียงใหม่ เวลา 15.00 น. ส่วนคลื่นวิทยุระบบเอฟ.เอ็ม. ส่วนหนึ่งจะถูกใช้ฟังข่าวตอนเช้าช่วง 6.00 และ 7.00 น. ซึ่งส่วนมากจะฟังเพลงเพื่อความบันเทิงมากกว่าโดยหมุนไปเรื่อยๆ ตามความพอใจ สำหรับสื่อที่มีบทบาทน้อย คือนิตยสาร ซึ่งผู้ซื้อจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นมากกว่านิตยสารที่ขายดีในหมู่บ้าน คือ ดาราภาพยนตร์ วัยหวาน คู่สร้างคู่สม ขวัญเรือน บางกอก ส่วนภาพยนตร์แผ่นชาวบ้านแทบจะไม่ได้ชมเลย เนื่องจากมีวิดีโอเข้ามาแทนที่ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่ที่นิยม คือหนังจีนบู๊ ดูเด็ดดังนั้นบทบาทของภาพยนตร์จึงไม่ค่อยปรากฏ

ความหลากหลายของรูปแบบการใช้สื่อ จากการศึกษาพบว่า ได้มีปัจจัยร่วมที่มีส่วนในการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อ ถึงโอกาสในการเปิดรับสื่อ ได้แก่ ปริมาณของเวลาว่าง ระดับการศึกษา สถานะทางการเงิน และความเคยชิน กล่าวคือ

1. ปริมาณของเวลาว่าง

จะเห็นได้จากลักษณะของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตและขายนั้น วิถีชีวิตของชาวบ้านจึงผูกพันอยู่กับการทำงานมากขึ้น ทำให้ปริมาณของเวลาว่างลดน้อยลง ซึ่งจะมีผลต่อรูปแบบการใช้สื่อ

นางอุษา ตัญญา บอกว่า ไม่มีเวลาฟังวิทยุหรืออ่านหนังสือพิมพ์ เพราะทำงานที่ไต้ถุนเรือน กว่าจะเสร็จงูข้าวเสร็จ ก็ได้ดูโทรทัศน์พอดี

นางสาวเพียงคำ หวันแสง บอกว่า หนังสือพิมพ์ไม่ค่อยได้อ่านที่บ้าน ไม่ได้รับเพียงแต่ว่างๆ ก็ไปอ่านข้างบ้าน เป็นญาติกัน เราว่างเราก็ไปนั่งอ่าน

นางต้อมแก้ว สุริยะป้อ บอกว่า ไม่ดูโทรทัศน์ ไม่ค่อยมีเวลา เวลาเป็นเงินเป็นทอง มัวทำงานไปเรื่อยๆ ถ้าหยุดพักก็ไปนอน ส่วนวิทยุไม่ได้ฟัง เปิดไปงั้นๆ ละ

นางทองคำ ตัญญา บอกว่า โดยมากดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุเหมือนกันแต่น้อยกว่าเพราะไม่มีเวลา มัววิ่งซื้ออะไหล่รถ เย็นก็ซ่อมรถ สำหรับนิตยสารจะอ่านตอนไปทำผม

นางดวงเดือน รินทร์สินจ้อย บอกว่า มัวเลี้ยงลูก โทรทัศน์ช่วงนี้เลยไม่ค่อยได้ดู
นางจินดา เตชะ บอกว่า โทรทัศน์บางทีก็ไม่ได้ดู กว่าขายของเสร็จก็เกือบ

3. ทุ่มเลยได้ดูแต่ละคร

นางดาริน ไชยเชื่อน บอกว่า ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่ได้รับประจำ บางทีก็
ซื้อมาอ่าน จะซื้อมาอ่านต่อเมื่อว่าง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปริมาณของเวลาว่างมีส่วนในการกำหนดรูปแบบการใช้สื่อในด้าน
โอกาสในการเปิดรับสื่อและชนิดของสื่อที่จะเลือกใช้ได้ในขณะที่ว่างนั้น

2. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษามีผลเฉพาะการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีเงื่อนไขของการรู้หนังสือ จะ
เห็นได้จากคนรุ่นใหม่ที่มีการใช้สื่อหลากหลายมากกว่า ส่วนคนรุ่นเก่าได้แก่ชาวบ้านดั้งเดิมที่
สูงอายุหรือรุ่นพ่อแม่ขึ้นไปจึงไม่ค่อยใช้หนังสือพิมพ์ แต่จะใช้สื่อวิทยุในการฟังข่าวแทน นางทองคำ
ตุ้ยทา บอกว่า "วิทยุข่าวชาวบ้านในเชียงใหม่ บางรายการ อย่างคุณยงยุทธ เขาอ่านหนังสือพิมพ์
ให้ฟัง เราก็ไม่ต้องอ่าน เราก็ฟังจากเขา ทหารอากาศช่วง 10-11 โมง" สำหรับบ้าน จันเปง
หรือ ลูกถาวร ขัตติคุณ ก็นิยมฟังวิทยุโดยให้เหตุผลว่า "สายตาไม่ดี" และพ่อตา เจืออ้าย
ที่อ่านหนังสือไม่ออกเลยจึงฟังวิทยุและดูโทรทัศน์แทน ส่วนสื่อวิทยุและโทรทัศน์นั้นเป็นสื่อที่ไม่ต้อง
ใช้ความสามารถในการรับมากนัก ดังนั้น ระดับการศึกษาจึงเป็นเงื่อนไขเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกสรรในการอ่าน ซึ่งพบว่าสาวโรงงานมักจะชอบอ่านนวนิยายจาก
ดาราดาราภาพยนตร์ หรือชีวิตจริง คู่สร้างคู่สม ที่เห็นให้ความบันเทิงมากกว่า

3. สถานะทางการเงิน

สถานะทางการเงินมีผลต่ออำนาจซื้อสื่อเช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ถ้า
ชาวบ้านมีฐานะการเงินดีและสนใจในข่าวก็จะรับสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารเป็นประจำ
ได้ ในขณะที่เดียวกันครัวเรือนที่ถือครองสื่อมาก ทำให้รูปแบบการใช้สื่อแยกย่อยออกไป นั่นคือ
จะมีลักษณะการเลือกชมเฉพาะ เป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น อย่างครอบครัว นายถาวร ขัตติคุณที่มี

โทรทัศน์ 4 เครื่อง ดูคนละเครื่อง ส่วนครอบครัวที่มีฐานะการเงินที่ต่ำกว่า เป็นต้นว่า นายเชื้อ ช่มพู่ บอกว่าไม่รับหนังสือพิมพ์ทุกวันเพราะตอนนี้กำลังประหยัด เพราะรับมาข้างที่ก็ไม่มีเวลาอ่าน จะอ่านก็บางโอกาส เช่น บางทีนั่งร้านอาหารก็ดูหนังสือพิมพ์

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสถานะทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการถือครองสื่อซึ่งเป็นตัวบ่งบอกโอกาสในการเปิดรับสื่อ

ปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อรูปแบบการใช้สื่ออีกประการคือ ความเคยชิน (habit) จากการใช้สื่อ ดังเช่นชาวบ้านหลายคนที่เลือกชมโทรทัศน์ช่อง 7 ด้วยเหตุผลที่ว่าเคยใช้อย่างไรก็ใช้อย่างนั้น ช่อง 7 เป็นช่องที่เสนอเป็นภาพสีก่อนเป็นครั้งแรก นอกเหนือจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 8 ลำปาง ของกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งปัจจุบันเป็นสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ไปแล้ว นางยุพิน แก้วคำ ให้เหตุผลว่าเพราะความเคยชินไปแล้วที่เลือกดูช่อง 7 ส่วนช่องอื่น ตั้งทีหลัง หรือการที่นางสาวช่มพร เชื้อนแก้ว อ่านไทยรัฐเป็นประจำเพราะความเคยชินในการอ่านคอลัมน์ต่างๆ ที่สะดวกและง่าย แต่หากไปอ่านเดลินิวส์ จะทำให้หงุดหงิดและลายตา อีกทั้งอ่านไม่รู้เรื่อง เพราะเนื้อหาอยู่มุ่มน้ำมูก มูกมึน อ่านแล้วงง หรือกรณีลุงมี ยี่จา พังวิทยุมาตั้งแต่สมัยยังหนุ่ม จะหมุนไปคลื่นที่ตนฟังเป็นประจำได้เลย โดยจำคลื่นไม่ได้ด้วยว่าคลื่นเท่าไร กรณีสามีของนางวาศนา คุณยศยิ่ง เป็นคนขับรถบรรทุกก็จะอ่านหนังสือบางกอกเป็นประจำจะซื้อทุกวันอังคาร อ่านตั้งแต่เล่มละ 5 บาท จนเดี๋ยวนี้เล่มละ 10 บาท ยังอ่านอยู่

กระบวนการตามกระแสข่าว

กระแสข่าวที่ชาวบ้านตามในหมู่บ้าน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ข่าวกระแสใน

ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ การค้าขายการประกอบอาชีพ หรือความเคลื่อนไหวของคนและกิจกรรมภายในหมู่บ้าน โดยมากได้ข่าวมาจากบุคคล คือชาวบ้านและเสียงตามสาย โดยผู้ใหญ่บ้าน

2. ข่าวกระแสนอก

ได้แก่ ความเคลื่อนไหวของสังคมหรือกลุ่มคน และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ นอกหมู่บ้าน จากการนำเสนอของสื่อมวลชน กระแสข่าวที่ชาวบ้านติดตามที่ได้ประมวลมา ได้แก่

- 2.1 การทำงาน และความเคลื่อนไหวของรัฐบาล
- 2.2 พระราชกรณียกิจของพระราชวงศ์
- 2.3 เหตุการณ์ที่เกิดความเสียหาย อุบัติเหตุหรืออาชญากรรม
- 2.4 สถานการณ์หรือความเคลื่อนไหวของสังคมเชียงใหม่และส่วนกลาง รวมถึงไปถึงต่างประเทศ และความเคลื่อนไหวของบุคคลสำคัญ
- 2.5 การดำเนินเรื่องของเนื้อหาละคร เช่น คู่กรรม บัวแก้งน้ำ เศรษฐีตีนเปล่า ทราวล้อมมยุข ดวงตาสวรรค์ หรือนวนิยาย
- 2.6 กีฬา และการท่องเที่ยว หรือสาระที่มุ่งให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ

กระแสน่าที่ชาวบ้านติดตามทางสื่อโทรทัศน์โดยมากจะรับเป็นช่วงเวลาได้แก่ ตั้งแต่ 19.30-22.00 น. ทุกวัน แต่ในเนื้อหาของข่าวบ้านได้เลือกให้ความสนใจและเลือกจดจำสาระที่แตกต่างกันไป นั่นคือเกิดลักษณะการเลือกสรรตั้งแต่การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ โดยชาวบ้านจะเลือกสื่อที่ใช้และเลือกให้ความสนใจข่าวบางข่าว จากการเปิดรับสาระ และเลือกรับรู้หรือตีความ ซึ่งแต่ละคนอาจจะตีความหมายข่าวสารเดียวกันจากสื่อมวลชนต่างกัน และเลือกจดจำเฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องกับตน หรือส่งผลกระทบต่อตน หรือตรงกับความต้องการ ความหลากหลายของข่าวที่ชาวบ้านติดตาม ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อธิบายว่า "แบบแผนของกลุ่มผู้ชมที่เราสามารถสังเกตเห็นได้นั้น เป็นผลลัพธ์มาจากการตัดสินใจ เลือกการกระทำของปัจเจกบุคคลหลายๆ คนรวมกัน โดยที่แต่ละคนต่างก็มีรสนิยม ความสนใจ สติปัญญาและโอกาสที่แตกต่างกัน ภายใต้เงื่อนไขของสถานการณ์ที่มีการแข่งขันของสื่อหลายๆ แห่ง" (ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ, 2532) ความแตกต่างในการตามกระแสน่าของชาวบ้าน ได้แก่

นายชนะ โตนวล อายุ 46 ปี ผู้ใหญ่บ้านเม่อสร้าง จะมีการใช้หลายๆ สื่อประกอบกัน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ รวมไปถึงสื่อบุคคลในการตามข่าว ข่าวที่ตามได้แก่เรื่องเกี่ยวกับการพัฒนา ทางด้านการเกษตรและการค้า ส่วนเรื่องเกี่ยวกับการเมืองนั้นจะติดตามทางสื่อ

โทรทัศน์กับหนังสือพิมพ์ และมีลักษณะการเช้คข่าว ถึงความเป็นจริงที่สื่อมวลชนรายงาน ส่วนละครไม่เปิดรับเลย การติดตามข่าวของนายชนะคิดว่านอกจากตนจะได้รับความรู้แล้ว ยังช่วยทำให้ตนทันสมัย และสามารถนำมาปรับใช้ทั้งในชีวิตงานที่ทำอยู่และตอบสนองความต้องการของตน เช่น เรื่องการเมืองที่ตนสนใจ ส่วนทางด้านธุรกิจและการพัฒนาจะช่วยให้เราก้าวหน้า รู้ผลิตภัณฑ์สินค้า เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ และไม่เพียงตนจะเป็นผู้รับสารเท่านั้นยังมีบทบาทเป็นผู้ส่งสารด้วย โดยการเก็บสะสมสารที่คาดว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านมาประกาศให้ทราบด้วย สารที่เลือกจดจำได้มาหลายทางด้วยกัน ทั้งจากสื่อมวลชนหรือข่าวจากทางราชการและจากการพบเห็น เช่น ไปส่งญาติที่อำเภอแล้วเห็นโปสเตอร์ของกระทรวงสาธารณสุข ในเรื่องเกี่ยวกับอันตรายจากการทำงานในโรงงานที่เสียงดังเกินควร หรือปัญหาฝุ่นละออง ก็ได้จดข้อความเพื่อนำมาประกาศ จะเห็นได้ว่านายชนะรู้จักใช้แหล่งข่าว และเล็งเห็นประโยชน์จากการเปิดรับสื่อ

นายสอง แสงวงศ์ลาภ อายุ 43 ปี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บอกว่าตนดูข่าวช่วง 6.00-7.00 น. ช่อง 9 และ 19.30 น. ช่อง 5 แต่ข่าว 20.00 น. ไม่ได้ดูเพราะต้องออกตรวจ ตนเลือกตามข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรมและการส่งเสริมหัตถกรรม เช่น โครงการพัฒนาที่รัฐบาลให้การส่งเสริมซึ่งเท่ากับ เป็นการศึกษาไปในตัวแล้วนำมาดัดแปลงให้สามารถนำมาปฏิบัติหรือก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนได้ เช่น การถ่ายรูปลายหัตถกรรมฝีมือจากโทรทัศน์ เพื่อนำมาให้ชาวบ้านดูและดัดแปลงงาน โดยส่วนตัวแล้ว นายสองจะชอบดูเกี่ยวกับการเปิดสัมมนา งานต่าง ๆ เพื่อดูการพูดคุยของผู้ร่วมประชุมโดยนำมาปรับปรุงใช้กับตนเอง โดยนายสองพยายามเรียนรู้จากสื่อโทรทัศน์เป็นหลัก สาเหตุหนึ่งของการติดตามข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรม เพราะนายสองเป็นหนึ่งในสมาชิก ราษฎรอาสาป้องกันอาชญากรรม หรือ รอป. เช่นเดียวกับลุงศรีนวล จึงได้ให้ความสนใจกับข่าวพวกนี้ ฉะนั้นความเกี่ยวข้องในข่าวจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความสนใจในข่าวที่เลือกให้ความสนใจ

นางทองคำ ดุ้ยทา อายุ 38 ปี เจ้าของร้านซ่อมรถในหมู่บ้าน สนใจข่าวช่อง 7 ทุกครั้งเป็นต้นไปถึงละคร ติดตามแทบทุกเรื่องตั้งแต่เรื่องฆ่ากัน ไฟไหม้และเรื่องเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล และให้ความสนใจ เช่น การถ่ายทอดสดการประชุมอภิปรายไม่ไว้วางใจ รัฐบาลก็จะดูตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อดูว่ารัฐบาลชุดนี้เป็นอย่างไร ส่วนละครหลังข่าวก็ดูกรรม

ด้วยความอยากรู้ เพราะ เป็นเรื่องที่สะท้อนสงคราม และตนอยากทราบความเป็นมา ส่วน
 นิตยสารจะเลือกอ่านโดยติดตามความเคลื่อนไหวของราชวงศ์อังกฤษ เช่น เจ้าฟ้าชายชาลส์
 โดยให้เหตุผลไม่ได้เหมือนกันว่าทำไมตนถึงสนใจข่าวเกี่ยวกับเจ้านายราชวงศ์ ข่าวคราวความ
 เคลื่อนไหวที่เรียกว่าข่าว ดังนั้น ตนก็สนใจและติดตามโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ใกล้ตัว
 เช่น กรณีภรรยา นายสุรพันธ์ ชินวัตร เข้าป่าโดยผิดเงื่อนไข นอกจากนี้ยังได้นำเอาข่าว
 มาเป็นหัวข้อในการสนทนาระหว่างเพื่อนบ้านหรือญาติมิตรหากมีข่าวสำคัญ ส่วนยามปกติ
 นางทองคำบอกว่า "ถ้าไม่มีข่าวอะไรก็เฉยๆ ก็แล้วแต่ว่าเหตุการณ์จะเกิดขึ้น" ซึ่งประเด็นนี้
 สอดคล้องกับการศึกษาแบบจำลองรูปโค้งตัว J ของ Greenberg (1964) ที่ว่าสาธารณชน
 รับรู้เหตุการณ์ที่เป็นข่าวต่างๆ จากสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่รับรู้จากบุคคลอื่น
 สำหรับข่าวที่สำคัญมาก เช่น เหตุการณ์เร้าความสนใจ เช่น กรณีภรรยา นายสุรพันธ์ ชินวัตร
 เข้าป่าโดยผิดเงื่อนไข ได้มีการประท้วงของกลุ่มนักศึกษาและชาวบ้านแม่อน ซึ่งไม่ไกลจาก
 หมู่บ้านบ่อสร้างมากนัก จนกระทั่งเกิดการเสียชีวิตของครูคนหนึ่งและไม่สามารถหาตัวผู้กระทำผิด
 ได้ ชาวบ้านไม่เฉพาะนางทองคำเท่านั้น ชาวบ้านคนอื่นๆ ก็ได้พูดคุยกันอย่างโจทษ์จัน มีการ
 แลกเปลี่ยนข่าวระหว่างคนต่างหมู่บ้าน ข่าวประเภทนี้จะมีการแพร่กระจายปากต่อปากรวดเร็ว
 และกว้างขวางมาก ซึ่งเป็นข่าวอีกกระแสหนึ่ง นอกเหนือจากที่สื่อมวลชนรายงาน สำหรับสื่อ
 วิทยุเป็นอีกสื่อหนึ่งที่เปิดเป็นประจำทุกวัน เพื่อฟังเพลงและข่าวระบบ เอ.เอ็ม. แทนการอ่าน
 หนังสือพิมพ์

นางสาววิไลวรรณ สายเกิด อายุ 20 ปี นักศึกษาวิทยาลัยครู เชียงใหม่ ปีที่ 3 คณะ
 นิเทศศาสตร์ ประชาสัมพันธ์ ติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมือง รัฐบาล และความเคลื่อนไหวทาง
 การเมืองในประเทศว่าเป็นอย่างไรบ้าง รัฐบาลมีการเคลื่อนไหวอย่างไร โดยจะยึดสื่อโทรทัศน์
 เป็นหลักในการติดตามข่าวเป็นประจำตั้งแต่ 20.00 น. เป็นต้นไป ทางช่อง 7 และข่าวบันเทิง
 ช่อง 5 เพราะคิดว่าในการเสนอข่าวของทั้ง 2 ช่องเข้าใจง่ายและติดตามได้ง่าย จะอ่าน
 หนังสือพิมพ์บางครั้งเท่านั้น เพราะคิดว่าโทรทัศน์ให้รายละเอียดข่าวได้ดีอยู่แล้ว สำหรับวิทยุจะ
 ฟังเพลงและข่าวช่อง 96.5 เมกกะเฮิรตซ์ ส่วนนิตยสารจะอ่านบางครั้ง เช่น แพรว ขวัญเรือน
 จุดแรกที่สะดุดตา คือ ข่าวบันเทิงและตุรุมๆ ทั้งหมดแต่จะไม่ดูละเอียดมากนัก ดูหัวข้อที่น่าสนใจ
 ถึงจะดูเนื้อหาในรายละเอียด สำหรับข่าวอาชญากรรมตนก็ให้ความสนใจเพื่อจะได้ทราบว่าถ้า
 ตนอยู่ในเหตุการณ์ จะทำอย่างไร หรือมีข้อแก้ไขอย่างไร จะเห็นได้ว่า นางสาววิไลวรรณ

ได้ตั้งคำถามจากการดูโทรทัศน์ในการสร้างความหมายแก่ตน เช่น การดูข่าวความเคลื่อนไหวของประเทศเพื่อดูว่ารัฐบาลจะพัฒนาประเทศไปทางใดจะแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างไร และคาดการณ์ถึงอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร หรือกรณีการลาออกจากตำแหน่ง ผู้บัญชาการทหารบกของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ก็ติดตามข่าวนี้เพื่อดูว่าเขาจะเข้าช่วยรัฐบาลหรือตั้งพรรคใหม่ขึ้นมาหรือไม่ จะเห็นได้ว่า การพยายามตอบคำถามและประมวลความคิดเป็นวิธีทางหนึ่งในการตามกระแสข่าวจากสื่อมวลชน

นางสาวชมพร เชื้อนแก้ว อายุ 28 ปี เจ้าของร้านสินค้าหัตถกรรม บอกว่าตนชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นหลักในการติดตามข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทยรัฐเท่านั้น ส่วนหนังสือพิมพ์อื่น เช่น เดลินิวส์ จะไม่อ่านเพราะไม่เคยชินอ่านแล้วงง แสดงว่าเกิดความเคยชินจากการใช้สื่อ ก่อน ถึงตามข่าวในการอ่านจะชอบอ่านข่าวหน้าสังคมคนกรุงเทพฯ คอลัมน์กั๊กทีเลีย และสามารถจำนามสกุลผู้ตกเป็นข่าวได้ โดยให้เหตุผลในการดูว่าสนุกเพลิดเพลินอารมณ์ที่ได้ดูเขารายในขณะเดียวกันก็ให้ความสนใจในข่าวหน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายเช่นกัน โดยเฉพาะหน้าธุรกิจที่ดิน เพราะช่วงนี้ที่ดินเชียงใหม่บูมมาก ชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์สังคมเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้คนเกิดความสนใจในเหตุการณ์นั้นๆ แต่มีหน้าที่กเว้นในการอ่านคือ หน้าข่าวกีฬา เพราะตนไม่มีความรู้ด้านนี้ประกอบกับการคิดว่ากีฬาเป็นสิ่งที่ผู้ชายสนใจ ส่วนข่าวต่างประเทศก็ทราบความเคลื่อนไหวแต่ให้เหตุผลว่าดูไปนั้นๆ ขอน่าสังเกตคือ ความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีต่อเรื่องราวใด มีผลต่อการเลือกรับสาระหรือการสร้างความหมายแก่ตน ในเรื่องนั้น เช่น เรื่องการกีฬาซึ่งนางสาวชมพรเองได้บอกว่าไม่ได้มีความรู้ในด้านนี้ ประกอบกับในการเลือกเปิดรับสารนั้นตนจะแสวงหาข่าวที่สอดคล้องกับทัศนคติหรือค่านิยมตนที่ว่า เรื่องกีฬาไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้หญิง แต่เป็นเรื่องของผู้ชายทำให้ตนไม่ได้เลือกเปิดรับสารเกี่ยวกับการกีฬา ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ความรู้ที่มีและทัศนคติมีผลต่อการเลือกสรรข่าวที่จะรับ หากไม่สอดคล้องกับความคิดของตน ก็จะไม่เลือกรับ เช่น เรื่องกีฬาเป็นเรื่องของผู้ชาย ดังนั้นตนจึงไม่ติดตาม ส่วนสื่อโทรทัศน์นั้นตนก็เปิดชมเป็นประจำเฉพาะรายการข่าว เช่น ข่าวพระราชกรณียกิจ และเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ละครไม่ค่อยสำหรับนิตยสารไม่อ่าน โดยให้เหตุผลว่าถ้าไม่เกี่ยวกับตนตนก็ไม่สนใจ

นายวิรัตน์ จันทเชื้อน อายุ 40 ปี อาชีพค้าขายร่มและพัด บอกว่า ตนดูข่าวเช้า 6.00-7.00 น. ช่อง 9 และช่อง 11 ส่วนช่อง 7 ดูข่าว 19.30 น. ถึง 21.00 น. ให้ความ

สนใจในการตามข่าว เกี่ยวกับรัฐบาลและความเคลื่อนไหวในการทำงานของรัฐบาล ถ้าสนใจข่าวใดเป็นพิเศษก็จะซื้อหนังสือพิมพ์มาอ่านเป็นอย่างไร โดยมากจะดูประกอบกันเช่น ข่าวผลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ลาออกจากการเป็นผู้นำการทหารบก ส่วนวิทยุไม่ค่อยเปิดฟัง สำหรับหนังสือพิมพ์โดยมากจะเป็นข่าวอาชญากรรม ถ้าพลาดชมข่าวทางโทรทัศน์ก็จะดูสรุปข่าวในรอบสัปดาห์วันเสาร์ช่อง 9 เวลา 7.30-8.00 น. ซึ่งปกติก็ชมเป็นประจำอยู่แล้ว ข่าวต่างประเทศเองตนก็ให้ความสนใจ เช่น ลิทัวเนียจะขอแยกประเทศเป็นเอกราชจากโซเวียต โดยให้เหตุผลในการชมข่าวว่าเป็นการประดับความรู้ สำหรับภรรยาไม่ชอบชมข่าว ดูแต่ละคร ส่วนลูกจะดูการ์ตูน และหนังสือกำลังภายในจะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์จัดเป็นสื่อรองสำหรับการเสาะแสวงหาข่าวสารที่ตนต้องการ ด้วยให้รายละเอียดที่มากกว่าและไม่ได้จำกัดเวลาในการนำเสนอ ในการติดตามกระแสข่าวนั้นจะมีทั้งกระบวนการเลือกสรร และการเสาะแสวงหาข่าวสารอย่างต่อเนื่องเฉพาะข่าวหรือกรณีที่ต้องการอยากรู้ โดยที่ข่าวนั้นไม่ได้ให้ประโยชน์โดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับตนเลยก็ตาม

นางสาวกาญจนา ใจคำแพง อายุ 25 ปี อาชีพค้าขาย เจ้าของร้านสินค้าหัตถกรรม บอกว่าสนใจข่าวโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 7 โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง เพราะคิดว่าเกี่ยวข้องกับปากท้องของประชาชน และข่าวเกี่ยวกับธุรกิจ การค้าจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจและฐานเศรษฐกิจโดยจะอ่านที่บ้านหน้า แต่ถ้าเป็นไทยรัฐจะดูข่าวการเมือง และอัตราเทียบเงินดอลลาร์ต่างประเทศเพราะตนส่งสินค้าออกต่างประเทศเช่นกัน สำหรับละครไม่ดู ส่วนรายการข่าว หากพลาดชมตนจะอัดวิดีโอเอาไว้พอเลิกงานถึงจะค่อยมาดู โดยให้คนที่บ้านอัดไว้ให้ สื่อวิทยุเป็นอีกสื่อหนึ่งที่ทำให้ความสนใจ โดยเฉพาะรายการผู้ว่าพบประชาชน โดยนันทฐา ศรีรัตน์ เวลา 12.00-12.30 น. ทาง 98 เมกกะเฮิร์ตซ์ ส่วนนิตยสารจะอ่านข่าวสังคมกรุงเทพ เช่น ลุกส์ ผู้หญิง ขวัญเรือน จะเห็นได้ว่านางสาวกาญจนาค่อนข้างมีลักษณะเป็นผู้กระทำการเลือกใช้สื่อ หรือมีจุดมุ่งหมายในการเลือกใช้สื่อและเลือกสรรข่าวที่ติดตาม โดยใช้สื่อมวลชนเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงความเข้าใจในสังคมหรือติดต่อระหว่างสังคมอื่น

นายธีรวัฒน์ ศรีอ่อน อายุ 25 ปี เจ้าของร้านขายพัดปิงปอง เป็นคนรุ่นใหม่อีกคนหนึ่งที่มีการติดตามข่าวอย่างใกล้ชิด และให้ความสำคัญต่อข่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น การติดตามข่าว

เป็นประจำตั้งแต่ 19.30-21.00 น. ทางช่อง 7 โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวเกี่ยวกับรัฐบาลโดยให้เหตุผลว่ามีผลต่อการดำรงชีพของตน และชีวิตความเป็นอยู่และส่งผลกระทบต่อราคาของว่าจะขึ้นหรือไม่ ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านข่าวบ้านเมืองรับประจำ โดยอ่านไล่จากพาดหัวข่าวก่อนถ้าสนใจถึงจะอ่านรายละเอียดในเล่ม สำหรับนิตยสารจะไม่อ่านแต่จะซื้อให้ลูกอ่านซึ่งโดยมากเป็นนิตยสารส่งเสริมความรู้เด็ก ความต่อเนื่องในการติดตามนั้นมีลักษณะของการพลาดไม่ได้ หากวันใดทราบว่าไม่มีเวลา ดูก็เตรียมอัดล่วงหน้าแบบตั้งเวลา แล้วค่อยมาดูทีหลัง แต่จะอัดเฉพาะข่าวรัฐบาลที่เราสนใจเป็นพิเศษเท่านั้น เช่น ข่าวพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ หรือการแข่งขันฟุตบอลโลก (ดิวิชั่น) หากเป็นการถ่ายทอดสด 2.00 น. ตนก็ยังตื่นขึ้นมาดู

นางสาวรำไพ อุดตมะ อายุ 34 ปี อาชีพค้าขาย จะดูโทรทัศน์เป็นบางครั้งเพราะตอนเย็นต้องไปขายของที่ไนท์บาซาร์ แต่ก็ดูทีวีบ้างๆ โดยมากดูตั้งแต่ 20.30-22.30 น. ซึ่งจะกดช่องอื่นไปมาระหว่างช่อง 3, 5 และ 7 ส่วนสื่อที่ติดตามข่าวเป็นหลักได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นประจำมากกว่าที่อ่านประจำ โดยจะเลือกอ่านข่าวหน้าแรกและหน้า 4 และหน้าบันเทิงโดยส่วนตัวแล้วตนไม่ค่อยชอบอ่านข่าวรัฐบาล แต่ชอบดูละคร เช่น คู่กรรม บัวเลี้ยงน้ำ เศรษฐีตีนเปล่า ส่วนวิทยุจะฟังข่าวถ่ายทอดตอน 7.00 น. และเพลง นิตยสารก็เป็นอีกสื่อที่อ่าน เช่น ขวัญเรือน คู่สร้างคู่สม แต่ไม่ได้ซื้อประจำ เป็นบางครั้ง บางทีก็อ่านดารารายวันนิตยสารที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ความรัก และคิดว่ามีประโยชน์ เช่น เรื่องที่สอนผู้หญิงว่าเป็นอย่างไ

นายประเสริฐ อุดมกิจนุกภาพ อายุ 28 ปี เจ้าของร้านเพื่อนวิดีโอ ส่วนมากจะดูโทรทัศน์เพื่อการบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ เช่น ละครคู่กรรม บัวเลี้ยงน้ำ เศรษฐีตีนเปล่า โดยมากให้เหตุผลว่ากลับบ้านดึกเลยไม่ได้ดูข่าว และถ้าว่างถึงจะดูข่าว ตนไม่สนใจเรื่องรัฐบาลแต่จะชอบข่าวพัฒนาบ้านเมืองมากกว่า สำหรับสื่อหนังสือพิมพ์จะอ่านไทยรัฐ ซื้อมาอ่านบ้างไปอ่านบ้านเพื่อนในเมืองบ้าง จะอ่านข่าวหน้า 7 และหน้าบันเทิง วิทยุก็ไม่ได้เปิดรับเลย

นางสาววิภาดา อินตานี อายุ 24 ปี อาชีพค้าขาย ติดตามข่าวทางโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันตั้งแต่ 19.30 น. ข่าวที่ติดตามคือข่าวการเมือง รวมไปถึงละครหลังข่าวช่อง 7 ส่วนไทยรัฐก็รับประจำโดยมากจะอ่านทั่วไป เช่น การเมือง อาชญากรรม และอ่านไทยนิวกส์

บางวัน ส่วนวิทยุจะหมุนไม่เรื่อยๆ ฟังเพลง ส่วนมากแล้วแต่เวลานิตยสารจะอ่านกุสสตรี ชีวิตจริง ในการติดตามข่าวหากเกิดความสนใจต้องการทราบรายละเอียดหรือพลาดชมข่าวจากโทรทัศน์ ก็อ่านในหนังสือพิมพ์ต่อ แสดงว่าหนังสือพิมพ์ถูกใช้เป็นสื่อรองในการติดตามข่าวตลอด เช่น ข่าวการเมืองนั้นคิดว่าเพราะตนค้าขาย จะได้ทราบถึงภาวะค้าขาย

นายสมเดช อึ้งเสด็จ อายุ 30 ปี เจ้าของร้านก่อสร้างเหล็กและแผงขายหนังสือพิมพ์ ในหมู่บ้าน มีการติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่องทุกวันตั้งแต่สื่อวิทยุ ฟังข่าว 6.00 น. โดย ปรึกษา ทรัพย์สินศึกษาอ่าน และหนังสือพิมพ์อ่านสยามรัฐ มติชน แต่ไทยรัฐไม่อ่านเพราะให้เหตุผลว่าตนไม่ชอบข่าวชาวบ้าน ส่วนเสาร์ อาทิตย์จะอ่านเดลิเมล์เรออร์ และข่าวการเมืองจะหาอ่านจากหลักไท และมติชนรายสัปดาห์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะนายสมเดช เป็นเจ้าของแผงขายหนังสือพิมพ์ในหมู่บ้าน ทำให้มีโอกาสในการเลือกสรรและสามารถหาอ่านได้ง่ายโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายใดๆ ทำให้นายสมเดชรู้จักใช้แหล่งข่าวเฉพาะในเรื่องที่ตนสนใจ แต่ลักษณะดังกล่าวไม่ไ้จะเกิดกับเจ้าของแผงทุกคน เช่น นางเรียมรัตน์ เมฆารัตน์ หรือ นายชวน หวันแสง ที่มีลักษณะแตกต่างกันไป กล่าวคือ มีการตามข่าวน้อยกว่า สำหรับสื่อโทรทัศน์ นายสมเดชติดตามเป็นประจำทุกวันช่อง 7 ตั้งแต่ 19.30 น. ซึ่งจะให้ความสนใจกับข่าวการเมือง ยกเว้นข่าวประเภทฆ่ากันตายจะไม่ชม ถ้าพลาดชมข่าวตนก็จะมาคุยกันตอนเช้ากับบรรดาลูกค้าผู้มาซื้อหนังสือพิมพ์เป็นประจำ ซึ่งทุกเช้าหน้าแผงขายบ้านตนจะเป็นที่หยุดพักของชาวบ้านที่ออกเดินตอนเช้า และแวะมาอ่านหนังสือพิมพ์ จากการติดตามข่าวแต่ละช่อง ตนคิดว่าแต่ละช่องจะเสนอข่าวไม่เหมือนกันทราบว่าช่อง 7 และ 5 จะเสนอข่าวทหารมาก แต่ช่อง 3 และช่อง 9 จะเสนอข่าวอีกอย่าง เช่น จะเห็นข่าวของรัฐมนตรีเฉลิมบ่อยในการติดตามข่าวตนดูถึงข่าวจบและไม่ดูละคร แต่จะสนใจมวยเพราะเป็นกีฬาอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิง ส่วนนางศิริรัตน์ อึ้งเสด็จจะชอบชมละคร เช่น ใครกำหนด เพราะชอบมณฑุติแสดงและจะติดตามชมทุกเรื่อง นอกจากนี้ยังชมคู่แคนสายโลหิต และไปเข้าวัดโอบจากในเมืองมาดูจนจบก่อนที่จะออกอากาศ ข่าวที่สนใจได้แก่กรณีพระนิกรกับสีกาอรปวีณาและฟังข่าวจากวิทยุทุกเช้า

นายศรีนวล ต๊ะแสง อายุ 70 ปี ผู้ผลิตนมและพัต จะดูโทรทัศน์มากกว่า ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านสุดแต่เวลาว่าง และจะให้ความสนใจกับข่าวการเกษตรและเกี่ยวกับนักการเมือง ข่าวอุบัติเหตุ เพื่อว่าจะได้ไม่ประมาทเหมือนในข่าว นั่นคือเกิดการเรียนรู้จากสาระในข่าวที่เสนอ

นายศรีนวลจะเลือกติดตามเฉพาะเรื่องใหญ่ ๆ อย่างสมมติว่าเกิดกบฏจนถึงจะตามข่าวจากในโทรทัศน์ เช่นวันที่ 9 กันยายนเกิดกบฏที่ยิ่งกัน นักข่าวต่างประเทศมาตายในไทยอย่างนี้ จนถึงจะตาม ส่วนข่าวเล็กๆ น้อยๆ จะไม่ตาม ขณะเดียวกัน เกี่ยวกับเรื่องข่าวเข้าป่าโดยผิดเงื่อนไขที่ป่าแม่อน หรือกรณีคนงานไทยไหลตายสิงคโปร์ ก็ทราบข่าวหมด

นางอุษา ดุษฎี อายุ 52 ปี ผู้ผลิตร่มและพัด มีความสนใจติดตามละครมากกว่า เช่นเรื่องเมียหลวง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ดูข่าวตั้งแต่ทุ้มครั้ง ส่วนโฆษณาบางครั้งดูแล้วก็ไปซื้อเครื่องซักผ้ามาใช้ เพราะคิดจะซื้ออยู่แล้ว ในการจดจำข่าวนั้นไม่ค่อยปรากฏ เช่น ข่าวกรณีป่าแม่อน ทราบแต่ว่าเขาเดินประท้วงกัน

นายถาวร ขัตติคุณ อายุ 66 ปี เจ้าของร้านขายเสื้อผ้า ช่อ ซึ่ง และระนาด จะติดตามข่าวจากโทรทัศน์ตั้งแต่ 20.00 น. เป็นประจำโดยมากจะเน้นข่าว "การบ้านการเมือง" หมายถึงการทำงานของรัฐบาล ส่วนวิทยุจะฟังข่าว 6.00 น. และข่าววิทยุ เอ.เอ็ม. จัดโดยหนานโเฮ๊ะ ส่วนหนังสือพิมพ์เมื่อก่อนอ่าน แต่เดี๋ยวนี้ไม่อ่าน นานๆ ทีถึงจะซื้อเพราะคิดว่าฟังข่าววิทยุและดูโทรทัศน์ก็เพียงพอแล้ว แต่สำหรับลูกของลุงจะอ่านหนังสือพิมพ์ ส่วนป่าแม่องแล้ว ขัตติคุณ จะชอบชมละครหลังข่าวมากกว่า ส่วนนายถาวรไม่ชมละครเลย

นายจันตา ใจศรี อายุ 63 ปี ผู้ขายเสื้อผ้า ช่อ ซึ่ง จะฟังข่าวทางวิทยุรายการหนานโเฮ๊ะ เป็นประจำ ส่วนโทรทัศน์โดยมากชมข่าวกีฬาช่อง 7 เช่น มวย กับฟุตบอล เพราะจะได้มากคุยกับหลานของตนที่ชอบกีฬาเหมือนกัน สำหรับละครไม่ชม ส่วนสื่ออื่นไม่รับ

นายดวงคำ อุดตมะ อายุ 56 ปี เจ้าของร้านขายร่มและพัด สนใจข่าวช่อง 3 ตั้งแต่ 20.00 น. โดยให้เหตุผลในการดูว่าเพราะโฆษณาส่ง 3 น้อยกว่าช่อง 7 สำหรับวิทยุไม่ได้ฟังข่าวที่ติดตามโดยมากจะเป็นข่าววิกฤตหรือที่แปลก เช่น น้ำท่วมภาคใต้ด้วยพายุเกย์เมื่อปีที่แล้ว ส่วนข่าวต่างประเทศจะชอบดูข่าว เช่น แผ่นดินไหว เป็นต้น สำหรับหนังสือพิมพ์จะซื้อต่อเมื่ออยากอ่าน อยากรู้ข่าวสารการเมืองว่าเป็นอย่างไร ส่วนภรรยาจะดูละครเป็นตอนๆ หลังข่าวเป็นบางครั้งอย่างไม่ต่อเนื่อง

นายคำปัน อุดตมะ อายุ 64 ปี เจ้าของร้านขายร่มและพัด จะดูโทรทัศน์แทบทุกช่อง หมกไปมาไม่แน่นอน ตนชอบติดตามข่าวในหลวงหรือพระเทพหรือราชวงศ์ไปต่างประเทศ เพราะจะได้เห็นบ้านเมืองเขาด้วย เหมือนกับตนได้ดู ได้ไปด้วยจะได้ทราบว่าบ้านเมืองเขาเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังตามข่าวอาชญากรรมและข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ โดยมีสาเหตุมาจากการที่ตนเป็นโรคภูมิแพ้ หากทราบพยากรณ์อากาศจะได้เตรียมตัวไว้ก่อน ส่วนข่าวอาชญากรรมนั้น ตนจะได้ทราบถึงกลไกของผู้ร้าย เพื่อว่าตนจะได้ไม่โดนหลอก สำหรับละครไม่ชม

พ่อตา เจืออ้าย อายุ 65 ปี เจ้าของและช่างตัดผมในหมู่บ้าน ชอบติดตามข่าวตั้งแต่ 20.00 น. จนถึงข่าวต่างประเทศ แทบทุกช่อง แต่ที่สนใจเป็นพิเศษคือ มวย จะติดตามดูทุกช่อง เวลาดูก็เพื่อความสนุกสนานในการแข่งขัน ไม่ได้จดจำชื่อคนชก เพราะตนไม่ได้เล่นจนถึงจะได้ทราบว่าเคยได้เงินจากการเล่นชกคนไหนคนไหนเท่าไร แต่ก็ฟ้าอื่นตนก็ไม่ชอบสื่อวิทยุเป็นอีกสื่อที่ได้ติดตามประจำ ทางรายการข่าวหนานโฮ๊ะ โดยให้เหตุผลว่ารู้ข่าวไว้เฉยๆ ฟังแล้วลืมจำไม่ได้จะมีบ้างก็สนทนากันในข่าวต่างๆ ตามบ้านเมือง สำหรับหนังสือพิมพ์ไม่อ่านเพราะไม่รู้หนังสือ

นายมี ยี่จา อายุ 65 ปี เจ้าของตึกแถวให้เช่า ตนมีการติดตามข่าวประจำทางวิทยุ รายการข่าวหนานโฮ๊ะ ส่วนโทรทัศน์จะดูเป็นบางครั้งเพราะรู้สึกสนใจเมื่อเห็นภาพ เช่น ข่าวพ่อฆ่าลูกสาวเพื่อหวังเงินประกัน แล้วโทรทัศน์เสนอภาพแผนการฆ่า ถึงแม้ว่าจะเป็นตึกตา ตนก็หดหู่นั้นจึงติดตามข่าวทางวิทยุมากกว่า อีกประการหนึ่งข่าววิทยุก็ครอบคลุมทั่วประเทศ ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านไทยรัฐ เฉพาะข่าวที่ตนสนใจ โดยจะไปยืนอ่านที่แผงร้านก่อสร้างเกสซ์ใกล้บ้านตน ส่วนทางด้านกีฬาชอบมวยเพียงอย่างเดียว ข่าวที่สนใจคือข่าวเกี่ยวกับการเมือง ส่วนข่าวเล็กๆ น้อยๆ หมายถึงข่าวชาวบ้านที่ฟังจากวิทยุก็มาเล่าให้ลูกหลานในบ้านฟัง

นางปิ่น จันเปง อายุ 53 ปี ผู้ผลิตทันโตก บอกว่าตนชอบฟังข่าววิทยุ เอ.เอ็ม. รายการหนานโฮ๊ะ เช่นเดียวกัน โดยให้เหตุผลว่า ผู้อ่านใช้ภาษาพื้นเมืองภาคเหนือ ฟังข่าวและมีคำสุภาษิตโบราณอ่านให้ฟังด้วย เป็นคำสอนตนชอบ เวลาฟังจะใส่ชาวด้อเข้าที่ฟังและทำงานไปด้วย สำหรับโทรทัศน์จะเลือกดูเฉพาะที่มันจำเป็น หรือข่าวใหญ่ๆ เช่น ข่าวเรียกค่าไถ่ครุฑที่ราชิวาส หรือคณงานไทยไหลตายที่สิงคโปร์ สาเหตุเพราะกลัวว่าจะเป็นลูกหลาน

ของตน แต่ละครไม่ดูทั้งที่เมื่อก่อนเคยติดตามเป็นประจำ สาเหตุเพราะได้ไปเที่ยวชมการถ่ายทำละครช่อง 3 และทราบว่าละครที่ตนดูนั้น เป็นเรื่องที่สร้างขึ้นมทั้งหมด ตั้งแต่ฝนหรือลมตนเลยไม่อยากจะ เพราะรู้สึกว่ารอลอกลง ในการติดตามข่าวนั้นหลังจากที่ทราบข่าวแล้วก็จะมาเล่าให้ลูกหลานในบ้านฟังเช่นกัน ว่าเกิดอะไรขึ้น และสั่งสอนลูกหลานไปด้วย

นางสมลักษณ์ เกาะกลาง อายุ 46 ปี เจ้าของร้านมัดและรม ก้าขายและเป็นแม่บ้านพึ่งย้ายเข้ามาอยู่ได้ 4 ปี บอกว่า ติดตามข่าวเป็นประจำตั้งแต่ 19.30 น. ถึงข่าวต่างประเทศทางช่อง 7 และบางทีก็ดูละครบ้าง หากพลาดชมข่าวในโทรทัศน์ก็อ่านในหนังสือพิมพ์แทน ซึ่งตนรับเตลินิวส์เป็นประจำอยู่แล้ว โดยจะอ่านข่าวการเมืองและการท่องเที่ยวเป็นหลัก นิตยสารที่ชอบอ่านคือ สกุลไทย คอลัมน์นัดดา จะมีข่าวในวงการสังคมและข่าวต่างๆ ที่สรุปมาให้ฟังและนวนิยายบางเรื่อง ส่วนสามีจะติดตามเฉพาะรายการข่าวทางโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

นางนุชจรรย์ แซ่ต่าง อายุ 24 ปี อาชีพค้าขายเจ้าของร้านผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้บอก ว่าติดตามข่าวช่อง 7 ตั้งแต่ 20.00 น. ถ้ามีเวลาก็ดูละครเรื่องทรายล้อมมุก ขณะเดียวกันก็ ถักผ้าไปด้วย ข่าวที่สนใจติดตามจริงๆ ก็มีกรขึ้นเงินข้าราชการเพราะสามีทำงานกรมป่าไม้ นั่นคือให้ความสนใจติดตามเรื่องเฉพาะที่มีความเกี่ยวข้องกับตน ส่วนข่าวอื่นตนมีเวลาก็ดูไปเรื่อยๆ ส่วนไทยรัฐบางครั้งก็อ่าน เฉพาะหน้าแรกวิทยุก็เปิดฟังเฉพาะเพลง ฟังไปเรื่อยๆ เช่นกัน จำช่องไม่ได้

นางดาริน ไชยเขื่อน อายุ 28 ปี เจ้าของร้านผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากผ้า บอกว่าตนตามข่าวทางโทรทัศน์ทุกวันช่อง 9 และช่อง 7 ส่วนละครจะเลือกดูเฉพาะตอนช่วงต้นและตอนปลายใกล้จบ ส่วนมากชอบดูข่าวต่างประเทศเช่น นักศึกษาประท้วงกัน ยิ่งแก้สน้ำตาได้กัน เพื่อว่าจะได้ทราบว่ารุนแรงกว่าทางเราหรือไม่ เด็ดขาดกว่าหรือไม่ ส่วนสามีจะดูข่าวด้วยกัน แต่ละครไม่ชม

นางจรรยา จินดาหลวง อายุ 54 ปี ช่วยขายของร้านเฟอร์นิเจอร์และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ ตามดูข่าวการเมืองตั้งแต่ 19.30 น. ถึงข่าวต่างประเทศรวมไปถึงให้ความสนใจข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม หากพลาดชมข่าวก็ จะไม่มีการตามต่อ ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่ได้นำมาใช้

อย่างไร ดูๆ ไปก็ไม่รู้ไปทำอะไร อย่างสมมติว่าเราจะมีส่วนช่วยเขาก็จะติดตาม แต่เราไม่มีส่วนก็จะดูไปอย่างนั้น สำหรับข่าวการขึ้นราคาสินค้าคนไม่ได้ติดตามแต่ฟังไว้เฉยๆ เช่น ราคาทองเพราะไม่มีความจำเป็นต้องซื้อ อย่างน้ำมันก็ฟังแต่ไม่สนใจเท่าไร อย่างงั้นละ ราคามันจะขึ้นเราไม่มีบทบาทอะไร ส่วนละครจะดูเฉพาะละครหลังข่าวช่อง 7 ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านเฉพาะที่ตนชอบเท่านั้น อ่านมากก็ปวดหัว ตนฝันอ่านก็จะไม่รู้เรื่อง นั่นคือ ความสามารถในการรับรู้ของคนมีจำกัด จึงเลือกชมเฉพาะที่ตนสนใจ

นางจันทร์พอง แก้วคำ อายุ 58 ปี เจ้าของร้านขายผัก บอกว่าดูข่าว 20.00 น. เป็นต้นไป โดยอยากรู้ว่าวันนี้เขามีข่าวอะไร เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง โดยให้ความเห็นว่า ตอนนี้อย่างน้อยมีข่าวพิเศษอะไร ถ้าสนใจก็จะตาม แสดงว่า ปกติจะมีการติดตามข่าวจากโทรทัศน์เป็นประจำอยู่แล้ว โดยมากจะดูรวดตั้งแต่ข่าวรัฐบาลถึงข่าวต่างประเทศ ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านบางครั้ง เช่น กรณีข่าวคนงานไหลตายที่สิงคโปร์ ส่วนวิทยุฟังบ้างบางโอกาส เช่น เด็กในบ้านเปิด ตนก็จะฟังด้วย

นางวันเพ็ญ โตนวล อายุ 36 ปี อาชีพค้าขายจะดูข่าวและละครช่อง 7 ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านเฉพาะหน้าแรก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ข่าวใดเป็นพิเศษ ส่วนสื่ออื่นๆ ไม่เปิดรับสำหรับ นางสาวพรนิภา โตนวล บุตรสาวชอบดูละครมากกว่า โดยเฉพาะคู่กรรมเพราะชอบเบิร์ด และชอบเนื้อเรื่องของหมยงค์ ซึ่งปกติเป็นคนชอบอ่านนวนิยาย การ์ตูน นิตยสารอยู่แล้ว หนังสือพิมพ์จะอ่านไทยรัฐ นิตยสารที่ชอบอ่านคือแมกกาซีนทราย เป็นนิตยสารวัยรุ่นและฟังรายการเรดิโอ คอมเพล็กซ์ ทุกวัน ในบางครั้งก็ไม่ได้กำหนดว่าจะดูรายการใดทางโทรทัศน์ เช่น บางทีก็ดูรายการของสุโขทัยธรรมาราช บางทีก็ดูละคร ดูไปเรื่อยๆ

นางรัชณี วงศ์พิทย์ อายุ 35 ปี อาชีพค้าขาย บอกว่าติดตามข่าวตั้งแต่ 19.30 น. ช่อง 7 และช่อง 5 รวมไปถึงละครหลังข่าว และรายการที่กรุงเทพฯ 4 ทุ่มสแควร์ ตนสนใจข่าวในประเทศมากกว่าข่าวต่างประเทศ ที่ชอบข่าวคือข่าวอาชญากรรมเพราะมันน่าติดตามอย่างสืบสวนสอบสวนก็ดูไปเรื่อยๆ ส่วนหนังสือพิมพ์อ่านบางครั้งเฉพาะข่าวที่ตนสนใจ

นางวาสนา คุญศยั้ง อายุ 30 ปี นางพยายามจะติดตามข่าวทุกวันตั้งแต่ 19.30 น. เป็นต้นไปและจะให้ความสนใจเฉพาะข่าวที่ดังๆ เช่นกรณีสีก้าอรวีณากับพระนิกร กระทำผิด หรืออิรักบุกคูเวต ส่วนละครจะชมเรื่องเดียวคือ ขิงก็ราข่าก็แรง โดยจะหาอ่านเรื่องย่อจาก ภาพยนตร์บันเทิง ไปด้วย แสดงว่าในการตามเนื้อหาละคร มีการเสาะแสวงหาจากสื่ออื่นได้แก่นิตยสาร ภาพยนตร์บันเทิงก่อน แล้วจึงไปชมโทรทัศน์อีกครั้ง ส่วนสามีจะอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำและอ่านบางกอก

นางสาวรินทร์ จันทศิริ อายุ 23 ปี อาชีพค้าขายนัดและร้อม เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ขาย จะติดตามข่าวตั้งแต่ 19.30 น. จนถึงละครหลังข่าวช่อง 7 ลักษณะการชมจะนั่งชมทั้งครอบครัว แต่การติดตามข่าวจะเป็นแบบไปเรื่อยๆ มากกว่า แต่ดูทุกวัน โดยให้เหตุผลว่าตนไม่ค่อยมีความรู้ด้านนี้ ก็ฟังเขาไปเรื่อยๆ โดยมากเปิดโทรทัศน์เป็นเพื่อนแก้เหงามากกว่า เช่นเดียวกับเปิดวิทยุ เพื่อฟังเพลงขณะวาดรูป ส่วนหนังสือพิมพ์และนิตยสารไม่อ่าน

นางสาวเอื้องฟ้า คำทอง อายุ 18 ปี นักเรียนโครงการศึกษานอกโรงเรียน จะดูข่าวทุกวันโดยมีลักษณะการดูไปเรื่อยๆ และไม่ได้สร้างความหมายแก่ตนในข่าวใดๆ เช่นเดียวกับนางสาวรินทร์ ตนจะดูเฉพาะข่าวที่ดังๆ เช่น คณงานไทยไปตายที่สิงคโปร์ ด้วยสาเหตุที่ว่าตนก็กินข้าวเหนียวทุกวัน ส่วนข่าวอาชญากรรม ไม่ได้สนใจเลย เพราะตนไม่ค่อยได้ไปไหนอยู่แล้วเลยคิดว่าไม่น่ากลัว ถ้ากลัวก็คงจะดูข่าว ข่าวที่ติดตามคือเกี่ยวกับดาราราย เช่น สินจัย หงษ์ไทย โดยจะดูหนังที่สินจัยเล่น และติดตามข่าวคราวของเธอในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และหนังสือดาราราย ส่วนดาราคคนอื่นๆ ไม่ได้ให้ความสนใจ

นางสาวพวงพกา สุริยป้อ อายุ 16 ปี นักเรียนโรงเรียนดาราวิทยาลัย จะสนใจข่าวช่อง 7 และละครหลังข่าว หนังสือพิมพ์จะอ่านบางครั้งโดยจะดูหน้าแรกและหน้าบันเทิง โดยมากจะอ่านบทสัมภาษณ์ดารารายในนิตยสาร ขวัญเรือน และหญิงไทยมากกว่า ข่าวที่ตามทางโทรทัศน์จะเลือกเรื่องที่ตนสนใจ เช่น การประติษฐ์คดีคนใหม่ๆ เช่น รายการคนไทยวันนี้ หรือข่าวคณงานไทยตายที่สิงคโปร์ และคอนเสิร์ตลิ้มโลก ส่วนข่าวที่ไม่ค่อยน่าสนใจ เช่น ข่าวเปิดร้านจะถามคนอื่นที่เขารู้ แสดงว่าเพื่อนก็เป็นแหล่งข่าวจากสื่อมวลชนหนึ่งในการตามข่าวที่ตนสามารถไล่ถามเรื่องราวต่าง ๆ ได้

นายสันติภาพ เกาะกลาง อายุ 22 ปี อาชีพค้าขายผักและวาดภาพเอง ให้ความสนใจและติดตามข่าวกีฬามากที่สุด เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์จะเปิดอ่านหน้าข่าวกีฬาก่อนหน้าอื่น ๆ ส่วนข่าวโทรทัศน์ก็ดูประจำช่อง 7 โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวกีฬา นอกจากนี้ยังได้ติดตามชมการถ่ายทอดฟุตบอลทุกนัด และมวยเป็นประจำ ส่วนข่าวรัฐบาลจะดูไปเรื่อยๆ จะสนใจติดตามเฉพาะข่าวสวนป่ากิติหรือการจับไม้ของ พลตำรวจโทประทีป สันติประพบ ทางหนังสือพิมพ์ ส่วนข่าวอาชญากรรมจะไม่มีการติดตามอ่านเพราะเหตุผลที่ว่าตนชินแล้ว ขณะทำงานวาดผักที่ร้านก็จะเปิดวิทยุฟังเพลงเป็นเพื่อนไปด้วย

นางสาวประคอง เดชะวงศ์ อายุ 27 ปี อาชีพค้าขายร่วม จะดูข่าวตั้งแต่ 19.30-21.00 น. ทางช่อง 7 และให้ความสนใจเป็นพิเศษกับข่าวกีฬาทางช่อง 7 ส่วนข่าวรัฐบาลจะชอบติดตามข่าวของฝ่ายค้านมากกว่า โดยให้เหตุผลว่าอย่างรัฐบาลก็มีข่าวอย่างนี้ทุกวัน มันไม่มีเรื่องจบหรือ รัฐบาลมีเรื่องขึ้นมาใหม่ทุกวัน หนังสือพิมพ์จะไม่อ่านส่วนวิทยุจะฟังเป็นบางอารมณ์

นางสาวศรีทวน บุญลือ อายุ 30 ปี อาชีพค้าขาย บอกว่าดูข่าวตั้งแต่ 20.00 น. ทุกวัน โดยกดไปมาและติดตามข่าวอาชญากรรมเป็นประจำ เช่น ข่าวรถชนช้อบดูข่าวแบบนี้ ซึ่งจะหาอ่านจากนิตยสาร เช่น อาชญากรรม 191 ชีวิตจริง โดยบอกว่าอ่านไปเรื่อยๆ ไม่ได้จำ โดยมากจะซื้ออ่านไม่ได้รับประจำ ข่าวต่างประเทศตนไม่ค่อยดู ข่าวกีฬาก็ดูผ่านๆ ไม่ค่อยได้สนใจสำหรับวิทยุก็ฟังเพลงมากกว่า

นางศรีพลอย เนตรครุฑ อายุ 39 ปี อาชีพค้าขาย บอกว่าดูข่าวโทรทัศน์ตั้งแต่ 19.30 น. ทุกวัน ตามข่าวการเมืองและข่าวอาชญากรรมต่างๆ เช่น กรณีฆ่าเศรษฐีคนหนึ่งที่ เป็นเจ้าของตลาดใหญ่มีชื่อแถววิภาวดีรังสิต สำหรับหนังสือพิมพ์จะไปอ่านร้านน้องที่หนองปรือ เพราะเขาขายหนังสือพิมพ์หรือไปธุระในเมืองก็จะแวะอ่าน การติดตามข่าวทางช่อง 7 ของตนก็บอกไม่ได้เหมือนกันว่าทำไมต้องดูข่าวช่อง 7 ทางด้านความบันเทิงตนชอบอริสมันต์ จะตามไปดูคอนเสิร์ตที่อำเภอสารภี ซึ่งลูกสาวของตนก็ชอบและคลั่งไคล้ศิลปินเพลงคนนี้มาก นอกจากนี้ยังติดตามรายการเพลงช่อง 5 ทุกวันจันทร์ จะมีเพลงของอริสมันต์ออกอากาศ จะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากวิทยุแล้ว ยังมีการตามเพลงและศิลปินจากโทรทัศน์และการไปดูคอนเสิร์ตหรือการแสดงจริงอีกด้วย

นางพวงพันธ์ ทิพรรัตน์ อายุ 33 ปี อาชีพค้าขาย จะดูโทรทัศน์ตั้งแต่ 19.00-21.00 น. ทางช่อง 7 แต่ละครไม่ค่อยชอบดู สำหรับหนังสือพิมพ์จะซื้อแทบทุกวันโดยเฉพาะ 2 เดือนที่ผ่านมาเพราะกำลังติดตามข่าวกรณีสีการ์ปวีณาภิรมย์กับพระนิกรอยู่ นอกจากนี้ก็ยังให้ความสำคัญกับข่าวรัฐบาล แต่ข่าวต่างประเทศไม่ค่อยดู โดยให้เหตุผลว่าอยากดูข่าวการเมือง แต่ถึงไม่มีข่าวสำคัญตนก็ยังดูโทรทัศน์อยู่ ซึ่งสามีก้ติดตามข่าวและให้ความสนใจเช่นเดียวกับตน

นายเชื้อ ชมพู อายุ 22 ปี อาชีพค้าขายบอกว่าดูแต่โทรทัศน์ช่อง 7 รายการข่าว ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านบางโอกาส เช่น ไปนั่งร้านอาหารก็จะดู ข่าวที่สนใจติดตามคือ ข่าวการจับไม้ของ พลตำรวจโทประทีป เพื่อดูว่าจับไปแล้วเขาเอาไม้ไปทำอะไร ใครคอร์รัปชันในรัฐบาล ชุดนี้บ้าง ซึ่งในการติดตามข่าวไม่ค่อยมีความต่อเนื่องเท่าไร ซึ่งได้ให้เหตุผลว่าตนไม่ค่อยมีเวลาติดตามข่าวพอทราบข่าวเฉพาะที่ตนสนใจเท่านั้น

นางสาวสุภาภรณ์ ณ. เชียงใหม่ อายุ 17 ปี รับจ้างวาดพัด จะดูโทรทัศน์บ้าง ไม่ได้ดูบ้าง ที่ติดตามประจำก็คือ ดาราภาพยนตร์มากกว่า เช่น วิจารณ์ดารา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยาย ตนบอกว่าอ่านครั้งแรกสนุกดีก็อ่านต่อๆ ไป สำหรับหนังสือพิมพ์ไม่อ่านและวิทยุก็ฟังเฉพาะเพลง

นางยุพิน มณีขัติย์ อายุ 25 ปี รับจ้างทำพัด ไม่ค่อยดูโทรทัศน์เท่าไร มัวแต่ทำงาน แต่ที่ติดตามคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในหน้าละคร เช่น ทราวล้อมมุก ซึ่งตนไม่ได้ดูในโทรทัศน์ ส่วนสื่ออื่นไม่เปิดรับ

นางดวงเดือน รินทร์สินจ้อย อายุ 36 ปี เจ้าของร้านทำผม บอกว่าดูโทรทัศน์บ้าง ไม่ได้ดูบ้างทางช่อง 7 และช่อง 9 บางทีก็ทำงานไปด้วย ก็ไม่รู้เรื่องดูๆ ไปอย่างนั้น ไม่ได้ฟัง เพราะมัวทำงานและเลี้ยงลูกเล็ก หนังสือพิมพ์ไม่ได้อ่าน แต่จะฟังวิทยุฟังเพลงสลับกับข่าว ข่าวที่สนใจโดยมากเป็นข่าวอุบัติเหตุ ม่ากันตาย ไฟไหม้ ส่วนข่าวรัฐบาลไม่ค่อยสนใจ ข่าวที่จดจำได้ดีคือ แก๊งที่จับเด็กไปตัดขาเอาไปทรมานแล้วให้ไปเป็นขอทาน โดนจับได้รายหนึ่งที่ถูกกัด ซึ่งได้ข่าวจากการฟังวิทยุเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุเพราะตนก็มีลูกเล็กเช่นกัน จะได้ระวังไว้

นางสาวแสง ผักแก้ว อายุ 22 ปี ลูกจ้างขายของหน้าร้าน ไม่ค่อยได้ติดตามข่าวใดๆ ทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์ โดยมากถ้ามีโอกาสจะอ่านดาราภาพยนตร์ อ่านข่าวดารา โดยเฉพาะนก จริญญา สรรคม และบางครั้งก็อ่านข่าวหน้าบันเทิงไทยรัฐ

นางสาวเพียงคำ หวันแสง อายุ 38 ปี อาชีพค้าขายเจ้าของร้านขายผัก บอกว่าตน จะดูข่าวตั้งแต่ 19.30 น. ถ้าว่าง ส่วนไทยรัฐอ่านเฉพาะพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง ถ้าว่างถึงไปอ่านที่บ้านญาติ ข่าวต่างประเทศก็ไม่ค่อยได้ดู ข่าวที่สนใจคือข่าวลัทธิเด็กฟังจากวิทยุ ฟังแล้วก็สลดใจ สำหรับข่าวรัฐบาลก็ไม่ดู จะดูก็เฉพาะข่าวเกี่ยวกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ข่าวพระราชวงศ์ เท่านั้น

นางยุพิน แก้วคำ อายุ 41 ปี อาชีพค้าขาย บางครั้งก็ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ แต่หนังสือพิมพ์ไม่อ่านนิตยสารก็จะซื้อบางฉบับ เช่น ขั้วเรือน รู้สึกว่าน่าสนใจกว่าโดยจะดูหมดสำหรับละครก็ดูเพียงบางครั้ง เพียงแต่ว่าบางทีถ้านอนดึกถึงจะเปิดโทรทัศน์เป็นเพื่อน แต่ตนชอบอยู่แบบเงียบๆ มากกว่า ส่วนเรื่องการเมืองไม่ค่อยได้ฟัง ฟังไปมันก็ไม่มีความรู้ดีขึ้น สำหรับของขึ้นราคาก็ไม่ตามเพราะซื้อทีละน้อย อย่างหมูแพง เราก็ไม่เดือดร้อน เพราะซื้อไม่มาก 5 บาท 10 บาท ตลาดก็อยู่ใกล้แค่นี้ แสดงว่าความจำเป็นในการเปิดรับข่าวสารของคนจะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันไป

นางสาวจินตนา ยานะแก้ว อายุ 33 ปี อาชีพค้าขาย จะดูข่าวหลายๆ ช่องตั้งแต่ 19.30 น. เป็นต้นไปจนถึงบางครั้งก็จบรายการ บ้างก็ไม่จบ สำหรับหนังสือพิมพ์ไม่ค่อยได้อ่าน ส่วนวิทยุก็ฟังเพลง สำหรับข่าวที่ติดตามไม่มีข่าวใดสนใจเป็นพิเศษ และข่าวต่างประเทศก็ไม่ค่อยได้ดู ซึ่งตนบอกเหตุผลไม่ได้เหมือนกันว่าเพราะอะไร เมื่อก่อนตนก็อ่านนิตยสาร เช่น ดาราภาพยนตร์ แต่เดี๋ยวนี้ไม่อ่านเพราะไม่ว่าง

นางราตรี อุบงศ์ อายุ 32 ปี อาชีพค้าขาย ส่วนมากจะดูโทรทัศน์แบบไปเรื่อยๆ ช่องไหนที่คิดว่าสนุกก็จะดูช่องนั้น ไม่ติดตามเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือรายการใดเป็นประจำ ส่วนข่าวได้ดูนิดเดียวเพราะไปขายของที่ตลาดอยู่ท่ากว่าจะกลับก็ตึก เหตุผลของการชมโทรทัศน์มากกว่าดูไปงั้นๆ เพราะยังไม่ว่างนอน ก็เลยดูเป็นเพื่อน

นางเทพ เชื้อบุริน อายุ 33 ปี อาชีพรับจ้าง บอกว่าดูข่าว 20.00 น. ถึงละครจบ เช่นเรื่อง สายใจ โกดักี่หมวย ทางช่อง 3 สำหรับข่าวดูบ้างไม่ดูบ้าง ไม่ได้ให้ความสนใจข่าวใด ส่วนสื่ออื่นไม่เปิดรับ

นางสาวสุกัญญา ช้อนตะวัน อายุ 16 ปี ลูกจ้างขายของหน้าร้าน บอกว่าดูข่าว 20.00 น. ช่อง 7 และตนชอบข่าวสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ส่วนหนังสือพิมพ์จะอ่านแล้วแต่โอกาส ซึ่งจะไปอ่านข้างบ้านที่เขารับประจำถ้ามีข่าวน่าสนใจ โดยมากจะสนใจเหตุการณ์ข่าวท้องถิ่นมากกว่า เช่น เรื่องฆ่าสาว เพราะเป็นการเตือนตนเองด้วย ที่ติดตามเป็นประจำคือละครหลังข่าวมากกว่า เช่น บัวแล้งน้ำ เศรษฐีตีนเปล่า คู่กรรม

นางโสภา สุดสวาท อายุ 25 ปี อาชีพค้าขายเครื่องเงิน บอกว่าตนสนใจละครหลังข่าวช่อง 7 มากกว่า ข่าวจะดูบ้าง ช่วง 20.00 น. ช่อง 7 แต่ตนจะอ่านข่าวไทยรัฐทุกวัน โดยให้ความสนใจกับข่าวอาชญากรรม ซึ่งอยากรู้ว่าใครฆ่ากัน ชอบติดตาม บางครั้งก็ฟังวิทยุและอ่านดารารายวัน

นางสาวบุปผา วิจิตรกุล อายุ 17 ปี ช่วยขายของหน้าร้าน บอกว่า ตนชอบดูข่าวกีฬาซึ่งให้เหตุผลไม่ได้ เพียงแต่ชอบและดูเป็นประจำทางช่อง 7 และอ่านข่าวกีฬาในไทยรัฐ และดูละครหลังข่าวทางช่อง 7 และคู่แค้นสายโลหิตช่อง 3 ซึ่งตนบอกว่าดูแล้วมันติด ส่วนข่าวการเมืองไม่ชอบเพราะวุ่นวาย นิตยสารจะอ่านดารารายวัน วัยน่ารัก ส่วนวิทยุฟังเพลงโดยหมุนไปเรื่อยๆ

นางสุมาลี จิววงศ์ อายุ 37 ปี อาชีพค้าขายจะฟังข่าวหนานไอ้ะทางวิทยุเท่านั้น

นางจินดา เตชะ อายุ 38 ปี อาชีพค้าขาย บอกว่าตนจะดูโทรทัศน์แบบไม่เรื่อยๆ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการดูโทรทัศน์ โดยมากจะดูละครมากกว่า โดยบอกว่าถ้าไม่มีโทรทัศน์ก็ไม่สนุกและจะทำให้เป็นคนล้าสมัย ส่วนสื่ออื่นไม่เปิดรับ

นายสุบิน ตัญหา อายุ 30 ปี อาชีพทำร่ม บอกว่า ไม่ได้คิดอยากได้อะไรจากการดูโทรทัศน์ เพราะดูเป็นปกติทุกวันอยู่แล้ว ตั้งแต่ 19.30-21.00 น. โดยให้เหตุผลว่าอยากจะรู้สำหรับหนังสือพิมพ์จะอ่านบางโอกาส ซึ่งจะไปอ่านข้างบ้านถ้าตนว่าง ข่าวที่ให้ความสนใจคือ อีรักบุกคูเวต การติดตามข่าวก็ดูโทรทัศน์ตลอด ถ้าสนใจก็ติดตาม ซึ่งตนก็ทราบข่าวต่างๆ จากโทรทัศน์เป็นประจำอยู่แล้ว

นางเรียมรัตน์ เมฆรัตน์ อายุ 29 ปี ค้าขายของชำและขายยา และแผงขายหนังสือพิมพ์ ไม่ใคร่สนใจเปิดรับสื่อเท่าไร และให้เหตุผลว่ามีค้าขาย อย่างหนังสือพิมพ์ก็อ่านแต่หน้าหัวข่าว

นายชวน หวันแสง อายุ 43 ปี เจ้าของร้านขายของชำและแผงขายหนังสือพิมพ์ในหมู่บ้าน บอกว่า ตนชอบอ่านข่าวจากไทยนิวส์ และสนใจข่าวเกี่ยวกับชาวบ้าน ข่าวอาชญากรรมมากกว่า ส่วนโทรทัศน์จะดูเป็นบางครั้ง แต่สำหรับกีฬา เช่น บอล โลกจะดูทุกนัดทางโทรทัศน์

จากความหลากหลายในการตามกระแสข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการตามกระแสข่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เกิดจากการใช้สื่อเป็นประจำทุกวันก่อน เช่น การเปิดรับข่าวทางสื่อต่างๆ เป็นประจำ
2. จึงเกิดความสนใจในข่าวที่สื่อมวลชนเสนอ และได้ติดตาม
3. และจะมีการใช้สื่ออื่นเพิ่มมากขึ้นในการตามกระแสข่าวเฉพาะกรณีที่น่าสนใจ

เช่น สถานการณ์ที่เป็นข่าวกรณี ภรรยาสมาชิกผู้แทนราษฎร นายสุรพันธ์ ชินวัตร เข้าป่า แม่อ่อนโดยผิดเงื่อนไข หรือกรณีพิพาทระหว่างพระนิกรกับสีการ์ปวีณา โดยจะติดตามจากสื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมนอกเหนือจากโทรทัศน์ และได้มีการไต่ถามหรือพูดคุยกันระหว่างญาติมิตรหรือเพื่อนบ้าน หรือผู้อยู่ในเหตุการณ์ในกรณีดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ยังมีความเคลือบแคลงสงสัยหรือข่าวนั้นมีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับตน ยังจะแสวงหาข่าวจากสื่ออื่นเพิ่มเติม ซึ่งโดยมากจะได้แก่หนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคล ดังนั้นสถานการณ์ที่เป็นข่าวนั้นเป็นตัวเร้าให้เกิดความสนใจประการหนึ่ง นอกเหนือจากผลกระทบของข่าวที่อาจเกิดขึ้นกับตน จากการนำเสนอของสื่อมวลชน

ข่าวที่เป็นสถานการณ์ที่มีความต่อเนื่องในการรายงานข่าวและข่าวประจำวัน ชาวบ้านจะติดตามจากโทรทัศน์และวิทยุในการตามกระแสข่าว ส่วนสาระเพื่อความบันเทิงจะติดตามจากสื่อโทรทัศน์ ช่วงละครหลังข่าว และนิตยสาร เช่น ขวัญเรือน ดาราภาพยนตร์ คู่สร้างคู่สม ส่วนหนังสือพิมพ์ถูกใช้เป็นที่ให้ข่าวเจาะเฉพาะที่ชาวบ้านต้องการติดตามข่าวเพิ่มเติม ซึ่งโดยมากไม่ได้รับประจำ ข่าวที่ติดตาม เช่น การจับไม้ของพลตำรวจโท ประทิน สันติประพบ จับไม้เถื่อน การเข้าป่าโดยผิดเงื่อนไขของนายสุพันธ์ ชินวัตร หรือกรณีพิพาทระหว่างสภาอปรวิมลกับพระนิกร ซึ่งโดยมากเป็นสถานการณ์เฉพาะ ส่วนสื่อวิทยุโดยเฉพาะระบบเอฟเอ็ม จะใช้ในการติดตามข่าวระดับชาวบ้าน ได้แก่ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเชียงใหม่หรือใกล้เคียง ส่วนวิทยุระบบเอฟเอ็ม จะใช้ติดตามเพลงหรือสาระเพื่อความบันเทิงด้านเสียงเพลงมากกว่า

กล่าวโดยสรุปถึงลักษณะการตามกระแสข่าวจากสื่อมวลชนของชาวบ้านเมื่อสร้างที่เกิดขึ้น มี 2 ลักษณะดังนี้

1. การตามกระแสข่าวลักษณะผู้ยอมรับ (Passive) หมายถึง การตามกระแสข่าวแบบไม่เลือกที่จะตาม ได้แก่ การที่ชาวบ้านเปิดรับข่าวจากสื่อต่าง ๆ เป็นประจำ โดยไม่ได้ให้ความสนใจในข่าวใดเป็นพิเศษ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ดูไปเรื่อย ๆ" หรือบางทีก็เปิดโทรทัศน์ไว้เป็นเพื่อน หรือการเปิดรับสื่ออย่างเป็นปกติประจำวัน ทั้งที่ไม่ได้มีการเลือกติดตามกระแสข่าวเรื่องใด และไม่ได้ให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง

2. การตามกระแสข่าวลักษณะผู้กระทำ (Active) หมายถึง การที่ชาวบ้านตามกระแสข่าวแบบเลือกที่จะตาม มีการเปิดรับข่าวจากสื่อต่าง ๆ ด้วยความสนใจ และได้ติดตามเพื่อให้ได้มาซึ่งสาระนั้น ทั้งนี้สถานการณ์เป็นตัวกำหนด โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การตามข่าวแต่ไม่ได้คำนึงว่าข่าวนั้นเป็นข่าวอะไร เช่น การเปิดรับข่าวจากสื่อต่าง ๆ เป็นประจำ

2.2 เลือกตามเฉพาะกระแสข่าวที่ตนสนใจอย่างต่อเนื่อง

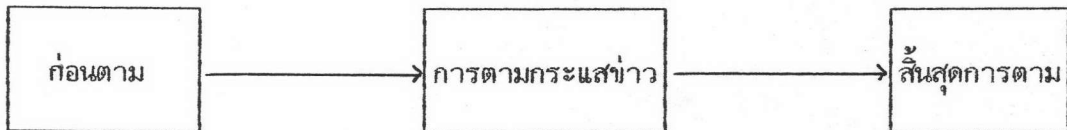
2.3 เลือกตามข่าวเฉพาะจากสื่ออื่นเพิ่มเติม หรือหยุดดูจากผู้รู้เพิ่มเติม

การสิ้นสุดการตามข่าวหนึ่ง ๆ ของชาวบ้านมักจบลงพร้อม ๆ กับการนำเสนอของสื่อมวลชนในเรื่องราวนั้น และพร้อมที่จะติดตามข่าวอื่นต่อไป นั่นคือ มีการติดตามกระแสข่าวเรื่อง

อื่น หมุนเวียนต่อไปอีก โดยไม่ได้จดจำสาระในข่าวที่ติดตามอยู่นั้นได้นาน หากจะมีก็แต่สาระที่เป็นความรู้สะสมที่ได้จากการสร้างความหมายแก่ตนจากการเรียนรู้ในข่าวที่ได้ติดตามเท่านั้น นั่นคือ สาระที่เห็นว่าสำคัญจะถูกจดจำในรูปของความรู้สะสม หรือประสบการณ์ ส่วนสาระที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ หรือมีการตามข่าวแบบผู้ยอมรับ ก็จะไม่ได้อ่านจำสาระใดๆ จากข่าวนั้นเอง

จากกรอบที่จะทำการศึกษาในบทที่ 3 ในเรื่องของกระบวนการตามกระแสข่าวนั้น สามารถอธิบายสรุปออกเป็นแผนภาพของกระบวนการ ได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพแสดงกระบวนการตามกระแสข่าว

<u>ปัจจัยการตาม</u>	<u>สื่อที่ใช้</u>	
- เปิดรับสื่อเป็นประจำ	สื่อหลัก ได้แก่ โทรทัศน์	- ได้รับความรู้จากการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่เป็นอุบัติเหตุ หรืออาชญากรรม
- การกำหนดวาระของสื่อมวลชน	สื่อรอง ได้แก่ วิทยุ และหนังสือพิมพ์	- ได้รับความรู้สะสม
- ความอยากรู้ อยากรูเห็น	<u>วิธีการตามข่าว</u>	- หากเป็นข่าวที่คิดว่าไม่สำคัญ หรือข่าวประจำวันหรือยากเกินเข้าใจ ก็ไม่เกิดการเรียนรู้หรือจดจำ
- ประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับ	สื่อโทรทัศน์ :	
- สถานการณ์ในขณะนั้น เช่น สถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อตน หรือสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง	ใช้ตามข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมทั่วไปและให้ความบันเทิง	
- เคลือบแคลง สงสัย	สื่อหนังสือพิมพ์ :	
	ใช้ตามข่าวเฉพาะ เช่น สถานการณ์เฉพาะ หรือสาระเฉพาะ เรื่องที่ต้องการทราบ	

สื่อวิทยุระบบ เอฟ.เอ็ม. :

ใช้ตามสาระ เพื่อความบันเทิง

ด้านเสียงเพลงมากกว่าข่าว

สื่อวิทยุ เอ.เอ็ม. :

ใช้ตามข่าวความเคลื่อนไหว

ของเหตุการณ์ในเชียงใหม่

หรือใกล้เคียง

สื่อวิทยุ โทรทัศน์ :

ใช้ตามสาระ เฉพาะที่ต้องการทราบ

หรือสาระ เพื่อความบันเทิง เช่น

นวนิยาย

สื่อบุคคล : (ได้แก่ ชาวบ้านในระดับครอบครัว

และหมู่บ้าน) ใช้ตามข่าวที่มีความ

เคลือบแคลงสงสัย หรือเป็นข่าว

ที่มีผลกระทบหรือใกล้ชิดกับตน

ลักษณะการตาม

ผู้ยอมรับ - ไม่เลือกที่จะตาม

ผู้กระทำ - เลือกที่จะตาม

ขั้นตอนการตาม

1. ตามข่าวแต่ไม่ได้คำนึงว่าข่าวนั้นเป็นข่าวอะไร

2. เลือกตามเฉพาะข่าวที่ตนสนใจ

3. เลือกตามข่าวเฉพาะจากสื่ออื่นหรือจากผู้รู้เพิ่มเติม

ชาวบ้าน

รุ่นใหม่ ใช้หลายสื่อประกอบกันในการตามข่าว เช่น โทรทัศน์

หนังสือพิมพ์ และวิทยุ

รุ่นเก่า ใช้สื่อวิทยุ (ระบบเอ.เอ็ม) และโทรทัศน์

การเลือกสรรข่าว

โดยมากเป็นข่าวกระแสนอก ได้แก่ สาระเกี่ยวกับ

- การทำงานและความเคลื่อนไหวของรัฐบาล
- เหตุการณ์ที่เป็นอุบัติเหตุ อาชญากรรมหรือความเสียหาย
- พระราชกิจของพระราชวงศ์
- สถานการณ์หรือความเคลื่อนไหวของสังคมเชียงใหม่และส่วนกลาง รวมไปถึงต่างประเทศและบุคคลสำคัญ
- การดำเนินเรื่องของเนื้อหาละคร เช่น บัวปลั่งน้ำคูกรรม เศรษฐีตีนเปล่า ฯลฯ
- สาระเฉพาะ เช่น ราคาทอง ราคาที่ดิน โครงการพัฒนาหรือการท่องเที่ยว เป็นต้น

ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจในข่าวที่สื่อมวลชนเสนอและบางครั้งชาวบ้านสามารถเรียนรู้ และสร้างความหมายแก่ตน โดยการประมวลความคิดจากข่าวที่สื่อมวลชนได้นำเสนอ

การเลือกสรรข่าวของชาวบ้าน

ในการตามกระแสน่าวของชาวบ้านส่วนมากจะเกิดกระบวนการเลือกสรรข่าวไปด้วย ซึ่งแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ดังนี้

1. การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ

ชาวบ้านจะเลือกสนใจหรือเปิดรับข่าวจากแหล่งหนึ่งแหล่งใด ซึ่งมีหลายแหล่ง เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เช่น กลุ่มคนรุ่นใหม่ๆ จะใช้สื่อหลายๆ อย่างประกอบกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์ แต่คนรุ่นเก่า (สูงอายุ) จะเลือกข่าวทางสื่อวิทยุ หรือโทรทัศน์ ส่วนกลุ่มแม่บ้านจะดูละครทางโทรทัศน์ หรือกลุ่มลูกจ้างจะอ่านดาราภาพยนตร์ คู่สร้างคู่สม

2. การเลือกรับรู้

ในช่วงเวลาของการดูรายการข่าวทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ ชาวบ้านแต่ละคนจะเลือกให้ความสนใจในข่าวที่แตกต่างกันไปจะเห็นได้จากนายสันติภาพ เกาะกลาง เปิดอ่านหน้าข่าวกีฬาในเดลินิวส์ก่อน หรือนางสาวชมพร เชื้อแก้ว สนใจคอลัมภ์คัทลียา หรือนางสมลักษณ์ เกาะกลาง อ่านคอลัมภ์กัณฑ์ดาในสกุลไทย หรือนางสาวประคอง เดชะวงศ์ สนใจข่าวฝ่ายค้านมากกว่ารัฐบาล หรือพ่อตา เจืออ้าย ดูรายการมวยในโทรทัศน์ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป ส่วนในการตีความหมายนั้น ชาวบ้านจะตีความหมายต่างกันตามความเข้าใจของตนเอง โดยจะกล่าวรายละเอียดในหัวข้อ การสร้างความหมายแก่ตน

3. การเลือกจดจำ

ในการเลือกจดจำนั้น พบว่าชาวบ้านมีแนวโน้มจดจำเฉพาะข่าวที่ตนสนใจและติดตาม และคาดว่าจะเกิดผลกระทบหรือเป็นประโยชน์แก่ตน จะเห็นได้จาก นางดวงเดือน รินทร์สินจ้อย ที่จดจำข่าวลักพาเด็ก เพราะจะได้ระวังลูกตนซึ่งยังเล็กอยู่ หรือนางสาวศรีทวน บุญลือ ที่ติดตามข่าวอาชญากรรม จะได้เป็นอุทาหรณ์สอนตน หรือนายคำป็น อุตตะมะ ที่จำข่าวการลงแท็กซี่ไปฆ่า โดยจดจำกลไกของผู้ร้ายได้ ตนจะได้เรียนรู้ ไม่โดนคนร้ายลง หรือนางสาวพวงผกา สุริยป้อ จดจำข่าวเพื่อนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนที่โรงเรียน หากเป็นข่าวที่อยู่นอกเหนือความสนใจ หรือเป็นข่าวที่สื่อมวลชนเสนอเป็นประจำวัน ชาวบ้านจะไม่จดจำข่าวนั้นเลย

ในขณะเดียวกัน เรื่องการเลือกสรรของผู้รับสารสื่อมวลชนในส่วนที่มาจากปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ภายในตัวบุคคล อาทิ ความสนใจ ความจำเป็น ความต้องการ ซึ่งถูกกำหนดมาจากการนำเสนอของสื่อมวลชน ซึ่งบางครั้งก็ไม่ปรากฏปัจจัยดังกล่าว แต่เป็นสิ่งที่มาจากการบั่นแ่่งจากสิ่งที่สื่อมวลชนนำมาให้ (ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ, 2533) หมายความว่า ในขณะที่ชาวบ้านเลือกสรรข่าวใดๆ ในการตามกระแสข่าว ด้วยความสนใจ ความอยากรู้ อยากเห็น หรือความจำเป็นที่ต้องติดตามกระแสข่าวทางการเมือง หรือสถานการณ์ใดๆ นั้น ส่วนหนึ่งพึงตระหนักว่าการนำเสนอของสื่อมวลชนที่ได้กำหนด เช่น การกำหนดหัวข้อข่าวของสื่อมวลชน ก็มีผลต่อการตามกระแสข่าวของชาวบ้าน อาทิ การเลือกเสนอโดยพยายาม

ก่อให้เกิดความน่าสนใจ จะเห็นได้จากการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ที่เร้าความสนใจ การเสนอข่าวที่ผูกปมหรือการสร้างความขัดแย้งในข่าวหรือละคร เพื่อให้เกิดการติดตาม โดยสื่อมวลชนนำเสนออย่างต่อเนื่อง ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการตามข่าวของชาวบ้านได้เช่นกัน

ในการตามกระแสข่าว พบว่าในกลุ่มคนรุ่นใหม่จะมีการเลือกสรรตามกระแสข่าว นอกเหนือจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป โดยจะสนใจเรื่องเฉพาะมากขึ้น และมีการติดตามกระแสข่าวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกันหลายๆ สื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารและหลายๆ เรื่องจะเห็นได้จาก

นายชนะ โตนวล สนใจติดตามเรื่องการพัฒนาการเมืองธุรกิจ จากประชาชาติธุรกิจ ผู้จัดการ
สยามรัฐ โทรทัศน์และวิทยุ

นายสอง แสงวงศ์ลาภ สนใจติดตามเรื่อง การพัฒนาด้านนวัตกรรม การประชุมพัฒนาหรืองานที่
รัฐบาลส่งเสริมให้พัฒนาจากโทรทัศน์ และดูข่าวช่อง 5 CNN

นายธีรวัฒน์ ศรีอ่อน สนใจติดตามเรื่อง การเมืองและการกีฬา จากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์
บ้านเมือง

นายสมเดช อึ้งเสด็จ สนใจติดตามเรื่อง การเมือง คณะทำงานของรัฐบาล ทางด้านทหาร
ตามหลักไท ทางด้านตำรวจตามจากมติชน และโทรทัศน์ วิทยุ

นางสาวรำไพ อุดตมะ สนใจติดตามเรื่อง ชีวิตครอบครัว ความรัก หาอ่านจากคู่สร้างคู่สม
ขวัญเรือน

นายวิรัตน์ จันทเขื่อน สนใจติดตามเรื่อง การเมือง ดูข่าวทุกเช้า และตอนข่าวรอบทุ่มครึ่ง
อีกทั้งสรุปข่าววันเสาร์

นางสาวพวงพกา สุริยป้อ สนใจติดตามเรื่อง การประดิษฐ์คิดค้น คนไทยวันนี้ ทางโทรทัศน์

นางสาววิไลวรรณ สายเกิด สนใจติดตามเรื่อง การเมือง อาชญากรรม ข่าวบันเทิง จากบท
โทรทัศน์และอ่านนิตยสาร

นางสาวชมพร เขื่อนแก้ว สนใจติดตามเรื่อง ที่ดิน สังคมกรุงเทพ ข่าวทหารและการเมือง
จากไทยรัฐ และโทรทัศน์

นางสาวกาญจนา ใจคำแปง สนใจติดตามเรื่อง การเมือง การเงิน ธุรกิจ ความเคลื่อนไหวของ
สถานการณ์ในเชียงใหม่ จาก ฐานเศรษฐกิจ ไทยรัฐ ประชาชาติ-
ธุรกิจ และโทรทัศน์

ข้อนำสังเกตคือ คนรุ่นใหม่จะมีการใช้หลายๆ สื่อประกอบกันในการเลือกรับข่าว
อย่างมีวัตถุประสงค์ โดยรู้จักใช้แหล่งข่าวจากสื่อมวลชนในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม นั่นคือ
มีลักษณะการตามข่าวแบบผู้กระทำ นั่นเอง

ปัจจัยอันเป็นสาเหตุในการตามกระแสข่าวของชาวบ้าน

1. เกิดจากการ เปิดรับสื่อหรือ ใช้สื่อ เป็นประจำทุกวันของชาวบ้านแทบทุกครัวเรือน
2. การกำหนดวาระของสื่อมวลชนในการ เลือกรับข่าวมานำเสนอ หรือการให้
ความสำคัญแก่ข่าว และความต่อเนื่องในการนำเสนอ
3. สถานการณ์ที่เป็นข่าวที่มีความเคลื่อนไหวคล่องตัว เช่น กรณีพิพาทระหว่างสภา
อปรวิมา กับพระนิกร หรือการไหลตายของคนงานไทยที่สิงคโปร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ
Hirschbur, และ Ball-Rokeach (1986) ที่ว่า ความเคลื่อนไหวคล่องตัวน่าสงสัยเป็นหนึ่งใน
เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้คนฟังสื่อ เป็นแหล่งข้อมูล
4. ความขัดแย้งในข่าว เช่น เหตุการณ์การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลของฝ่ายค้าน
หรือการจะลาออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ กับการตัดสินใจ
เข้าร่วมพรรครัฐบาล หรือกรณีสภาอปรวิมาทอ้งกับพระนิกรจริงหรือไม่ ซึ่งชาวบ้านได้ให้ความ
สนใจมาก
5. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวผู้รับสารสื่อมวลชน อันได้แก่ ชาวบ้าน หรือความ
ผูกพันกับสาระที่เป็นข่าว จะเห็นได้จากกรณีของบ้านัน จันเปง ที่ดูข่าวการเรียกค่าไถ่ครูที่
นราธิวาส เพราะกลัวจะเป็นลูกหลานคนที่อยู่ทางใต้ หรือลุงมี ยะจา ติดตามข่าวคนงานไทยไป
ตายสิงคโปร์ เพราะลูกชาย 2 คนไปทำงานต่างประเทศเช่นกัน ส่วน นางสาวเอื้องฟ้า คำทอง

บอกว่าตนทานข้าวเหนียวทุกวันจึงติดตามข้าวนี้ หรือกรณีข้าวเข้าป่าโดยผิดเงื่อนไขของภรรยา นายสุพันธ์ ชินวัตร ซึ่งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรของอำเภอสังขละบุรี และเหตุการณ์ดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อไม้อันเป็นวัตถุดิบในการประกอบอุตสาหกรรมร่วม ประกอบกับเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใกล้ตัว อีกทั้งไม่ไกลจากบ่อสร้างมากนัก จึงได้รับความสนใจ

6. ความสนใจส่วนบุคคลและความอยากรู้อยากเห็น จะเห็นได้จากนายคำป็น อุตตะมะ บอกว่า ลุงอยากรู้เพราะว่าลุงแก่แล้ว เมื่อก่อนก็ไม่ได้รู้เรื่องอะไรสมัยนี้ก็มาทันโลก อยากรู้เห็นโลกว่ามันทันสมัย มีเทคโนโลยีอย่างไร นายวิรัตน์ จันทเขื่อน และนางสาวกาญจนา ใจคำแบ่ง ดูข่าวลิทัวเนียว่าจะขอแยกประเทศเป็นเอกราชจากโซเวียตได้หรือไม่ เพราะความอยากรู้ นางพวงพันธ์ ทิพรรัตน์ ให้เหตุผลในการเปิดดูโทรทัศน์ว่าเพราะอยากรู้ว่าการบ้านการเมือง เป็นอย่างไร ซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับตัวบุคคลแต่ละคน เป็นการตอบสนองของบุคคลต่อสภาพแวดล้อม นั่นคือ สถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม

7. การเล็งเห็นประโยชน์หรือความสำคัญที่จะได้รับจากสื่อ จะเห็นได้จากการตาม อัตราเทียบเงินดอลลาร์เพื่อการค้าส่งออกของ นางสาวกาญจนา ใจคำแบ่ง การติดตามราคา ทองของนางสาววิไลวรรณ สายเกิด เพื่อว่าราคาส่งจะได้ซื้อ ซึ่งมีชาวบ้านอีกหลายคนบอกว่า ติดตามข่าวเพื่อว่าเป็นความรู้ของเรา หรือระดับความรู้ซึ่งความรู้ที่ได้อาจจะถูกนำมาใช้หรือไม่ก็ได้ จึงน่าจะสะสมเป็นประสบการณ์จากการเรียนรู้ในการติดตามข่าวจากสื่อมวลชนมากกว่า ประโยชน์ดังกล่าวได้รวมไปถึงความสนุกสนานเพลิดเพลินที่จะได้รับหรือการนำไปเป็นหัวข้อในการสนทนา

8. สถานการณ์ทางสังคมในขณะนั้น เป็นตัวผลักดันความสนใจ จะเห็นได้จากการติดตามข่าวเรื่องที่ดินของนางสาวชมพร เขื่อนแก้ว เพราะขณะนั้นเป็นช่วงที่เชียงใหม่มีการขึ้นราคาที่ดินสูงมาก หรือการที่อนุรักษ์เขต สถานการณ์ดังกล่าวทำให้นายสุบิน ตัญญา ติดตามสถานการณ์ว่าจะเกิดสงครามหรือไม่ หรือถึงฤดูการโยกย้ายนายตำรวจ นายสมเดช อึ้งเสด็จ ก็จะติดตามข่าวจากมติชนว่าใครถูกโยกย้ายไปที่ใดบ้าง

การสร้างความหมายแก่ตนของชาวบ้าน

ในการตามกระแสข่าวของชาวบ้าน พบว่า ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้จากข่าวนั้นๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการติดต่อโดยตรงกับสื่อ จะเห็นได้จากการที่นายคำบัน อุตตมะ เรียนรู้กลไกที่คนร้ายใช้จากการดูข่าว นางสาวบุปผา วิจิตรกุล ก็ได้ประมวลความคิดจากสาระที่ได้จากละครบัวแดงน้ำ เช่น อย่าทำร้ายผู้มีพระคุณ คนเราต้องมีความกตัญญู นายสอง แสงวงศ์ลาภ เรียนรู้วิธีการพูดในที่ชุมชนจากข่าวการสัมมนาในโทรทัศน์ ในขณะที่เดียวกันก็จะสร้างความหมายแก่ตนจากข่าวที่รับต่างกันและในระดับที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการตีความหมายในข่าวหรือการสร้าง ความเข้าใจในระดับต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของมนุษย์และประสบการณ์ของตน จะเห็นได้จากกรณีข่าวสถานการณ์การไหลตายของคนงานไทยในสิงคโปร์ นายคำบัน อุตตมะ ได้สร้างข้อสมมติฐานจากข่าวดังกล่าวโดยประสบการณ์ที่ตนพบในหมู่บ้าน ที่เห็นคนเคยตายด้วยสาเหตุของการทานยาฆ่าหรือยาเย็นกับเหล้า จึงนำไปผนวกกับสาเหตุการตายของคนงานไทย ซึ่งยังไม่ได้มีการสรุปผลว่าอาจจะมาจากสาเหตุเดียวกัน ส่วนนางสาวพวงผกา สุริยะป้อ เพียงให้ความสนใจว่าแปลกดี แต่ก็ไม่ได้คิดว่ามาจากสาเหตุใด หรือนางสาวเอื้องฟ้า คำทอง บอกว่าดูแล้วไม่ได้คิด ก็ดูไปเรื่อยๆ ระดับของการสร้างความหมายของคนต่างกันนี้ สอดคล้องกับความคิดของ Trenaman และ McQuail (1961) ที่ว่า คนเราคิดในเรื่องที่เขาถูกบอกให้คิด แต่ไม่ได้คิดอยู่ในระดับเดียวกับที่เขาถูกบอกนั้น

จากกรณี นายมี ยี่จา ที่ติดตามข่าวเหตุการณ์ที่อ้างว่ามีการซื้อเสียงในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน โดยตนดูข่าวและมานั่งคิด และไม่สบายใจ ลุงบอกว่าเพราะคนไทยเราเป็นอย่างนี้เลยไม่สบายใจ ประชาธิปไตยเขาต้องการความสัตย์ซื่อยุติธรรม ถ้าไม่มีนักข่าวเสนอเราก็ไม่รู้ จากการดูข่าวของลุงโดยการสร้างความหมายแก่ตน จากข่าวที่ได้เสนอนั้นจะเห็นได้ว่าข่าวนี้เป็นสาระที่มีคุณค่า เพราะลุงมีซึ่งเป็นผู้รับสารสามารถตีความเกิดความเข้าใจที่ว่าประชาธิปไตยต้องการความสัตย์ซื่อยุติธรรม ซึ่งเป็นการประมวลและสร้างสรรค์ความคิดของลุงเอง สาระที่ได้รับจึงเปรียบเหมือนผลิตผลของการสังเกตของมนุษย์และการคิดของมนุษย์เอง

ผลกระทบจากการเสนอข่าวกรณีสีการปฏิวัติกับพระนิกรนั้น ส่วนหนึ่งอยู่ในรูปของความคิด ทศนคติ ที่ทำให้ชาวบ้านเสื่อมศรัทธาลง ซึ่งจากบทบาทดังกล่าวของสื่อมวลชนถือได้ว่า

เป็นบทบาทแฝงซึ่งเป็นบทบาทแฝงด้านลบ ที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้ผลกระทบของการเสนอข่าวยังก่อให้เกิดในรูปของการกระทำ เช่น กรณีนางสาวกาญจนา ใจคำแบ่ง ติดตามข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ในเชียงใหม่ทางสื่อวิทยุเป็นประจำ เมื่อมีการบอกข่าวเชิญชวนของนักจัดรายการวิทยุคนหนึ่งให้ร่วมพลังแสดงความคิดเห็น ณ. ศาลากลางจังหวัดนางสาวกาญจนาก็ได้ร่วมเป็นหนึ่งในผู้ร่วมเดินประท้วง ด้วยความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันในเรื่องการคัดค้านการสร้างคอนโดมิเนียม ริมน้ำป่าในเชียงใหม่ จากกรณีดังกล่าว ในทฤษฎีผลกระทบโดยแนวการศึกษาของ G.H.Mead ในแง่ความหมายของตัวสารและผลที่ตามมาว่าเป็นการ เปิดโอกาสให้ผู้รับสาร เลือกที่จะรับหรือปฏิเสธตัวสารจากสื่อมวลชน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และคุณสมบัติของผู้รับสาร สื่อมวลชนด้วย นั่นคือ สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยการคัดค้านอย่างต่อเนื่องของชาวเชียงใหม่ ประกอบกับนางสาวกาญจนา ซึ่งมีลักษณะเป็นผู้กระทำในการเลือกสรรสาร และมีลักษณะของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดๆ ในหมู่บ้าน ประกอบกับมีลักษณะของคนรุ่นใหม่ที่กำลังแสดงความคิดเห็นและแสดงออก และทัศนคติในการอนุรักษ์วัฒนธรรมเชียงใหม่ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำอันเนื่องมาจากสารที่ได้รับด้วย

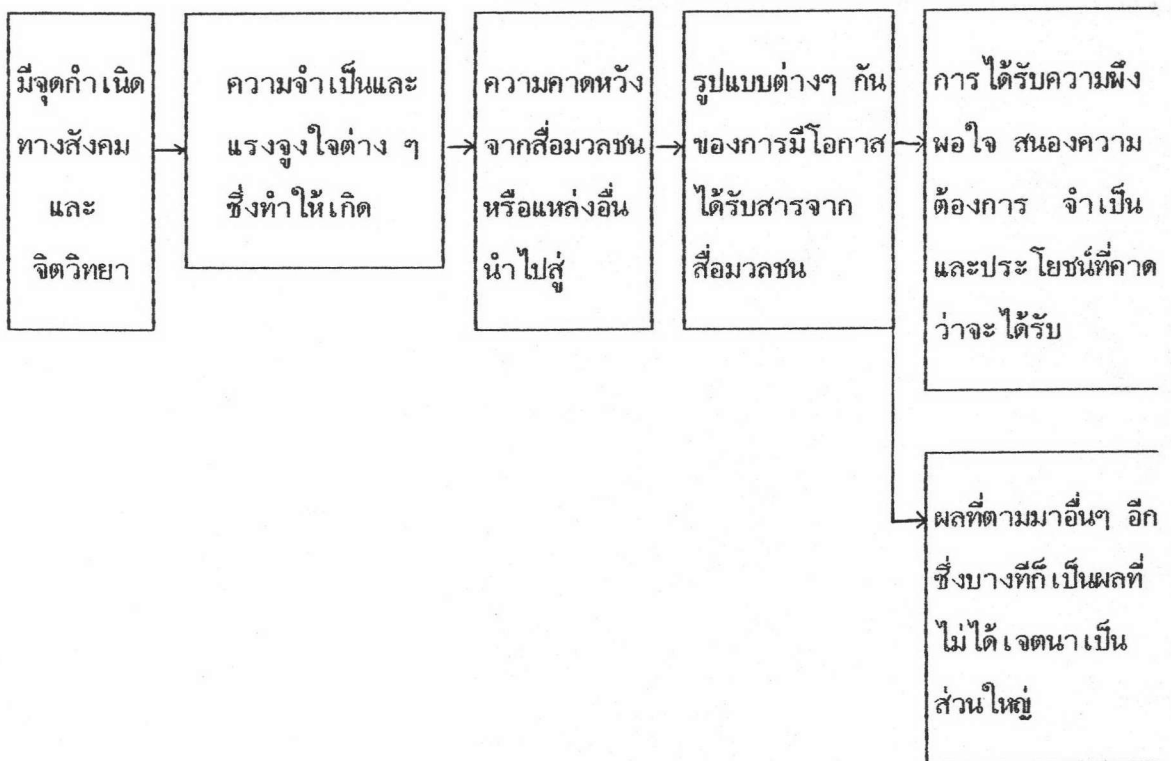
นอกจากนี้ การสร้างความหมาย ของชาวบ้านในการตามกระแสข่าวยังเกิดการสร้างความหมายใหม่ด้วย เช่น กรณีการลาออกเพื่อจะเข้าร่วมรัฐบาลของอดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นางสาวกาญจนา ใจคำแบ่ง บอกว่าเร็วเกินไปที่เป็นนายก และรู้สึกว่าจะข้ามขั้นตอน ไม่ใช่ประชาธิปไตยโดยตรง ซึ่งน่าจะเลือกตั้งก่อนอย่างพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก คือเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรก่อน ประเด็นนี้จะชี้ให้เห็นว่าคนมีลักษณะ เป็นผู้กระทำ สามารถคิดและนำเอาประสบการณ์ ความรู้ที่ได้รับมาประมวลเป็นความคิดในความหมายของข่าว เป็นการสร้างสารใหม่ให้เกิดขึ้นแก่ตน เช่นเดียวกับชาวบ้านอีกหลายคน เช่น นางสาวศรีทวน บุญลือ นายชวน หวันแสง และคนอื่นๆ ที่ชอบติดตามข่าวอาชญากรรม โดยได้เรียนรู้เป็นประสบการณ์สะสมของตนไปเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ว่า "การสื่อสารของมนุษย์จะ เลือกตีความหมายเดียวกันนั้นก็สามารถตีความไปได้ต่างๆ กัน ตามแต่ประสบการณ์ของแต่ละคน หรือจากการผสมผสานกันระหว่างประสบการณ์เดิม กับการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งไม่เคยประสบมาก่อน" (เมตตา กฤตวิทย์, 2531) นั่นคือ "ความหมายที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอ จึงต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมาสร้างความหมายขึ้นมาใหม่ เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ได้ต่อไป" (ศิริชัย ศิริภายะ, 2531)

ในการรังสรรค์สิ่งต่างๆ ที่มนุษย์รับรู้ได้เองนั้น ส่วนหนึ่งมีวิธีการ โดยการสร้างคำถาม ให้เกิดขึ้นขณะตามข่าว จะเห็นได้จากนางสาววิไลวรรณ สายเกิด จะดูข่าวรัฐบาลโดยตั้งคำถาม และพยายามตอบว่า ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศเราเป็นอย่างไรบ้าง รัฐบาลมีการเคลื่อนไหวอย่างไร รัฐบาลพัฒนาประเทศเพียงใด และมีทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการปกครองอย่างไร นอกจากนี้ยังมีกรณีข่าวนายสันติ ชัยวิรัตนะ ในข้อหาทุจริตเรื่องบั้งแก๊สที่ นายถาวร ชาติฤกษ์ได้ ติดตามและให้ความสนใจ ซึ่งได้สร้างความหมายว่า อย่างเขามาทำงาน เราเป็นคนจ้างเขาหรือเป็นผู้แทน หากรับเงินมากก็ไม่สมควร เราเสียภาษีแล้วเราต้องเลือกคนที่ดีนำเรา อย่างผู้แทนเลือกไปยังคอร์ปชั่น เช่น นายสันติ ซึ่งเมื่อก่อนไล่ออกแล้ว แต่ก็กฤษฎี ให้อยู่ยั้งยืนยงไม่เอาไว้ คนเคยกินก็ต้องกินไม่ว่าเล็กน้อย จากการประมวลข่าวตั้งแต่การทุจริต เรื่องบั้งแก๊สและข่าวการซื้อเสียงของสมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดลำพูน ทำให้นำมาประมวล เกี่ยวข้องกับตนในฐานะผู้ที่ จะ เลือกผู้แทนหรือประชาชนผู้เสียภาษี แต่อย่างไรก็ตามเกิดผลกระทบ ทางด้านทัศนคติที่ตามมา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพพจน์รัฐบาล

แต่ในขณะเดียวกันในการติดตามข่าวของชาวบ้าน แม้ว่าชาวบ้านจะรู้เรื่องว่าสื่อมวลชนเสนอข่าวอะไร แต่บางครั้งชาวบ้านไม่ได้สร้างความหมายทุกเรื่องหรือทุกคนไป จะเห็นได้จากนางสาวเอื้องฟ้า คำทอง ดูข่าวโทรทัศน์ทุกวันแต่ก็ไม่ได้สร้างความหมายในข่าวใด เช่นว่า "ไม่คิดอะไรไปเรื่อยๆ หากดูข่าวอุบัติเหตุก็เพียงแต่ตีเขาในข่าวว่า มันโง่เง่า ถ้ารถชนกันตายก็ มันเชื่อนี่" สำหรับตนแล้วข่าวอาชญากรรมไม่น่ากลัว เช่นเดียวกับนายสันติภาพ เกาะกลาง ไม่เลือกติดตามข่าวอาชญากรรมเพราะด้วยเหตุผลที่ว่าดูจนชินแล้ว จึงไม่ได้ก่อให้เกิดความหมายใดแก่ตน หรือนางสาวรินทร์ จันทศิริ บอกว่า ในการดูข่าวทางโทรทัศน์ ตนไม่ค่อยมีความรู้ทางด้านนี้ ก็ฟังเขาไปเรื่อยๆ เปิดโทรทัศน์แก้เหงา ต้องเปิดฟังไปด้วย บางทีที่นั่งทำงานไปด้วย ตั้งหน้าว่าที่เปิดรับนั้นจึงไม่ได้ก่อให้เกิดความหมายใดๆ เช่นเดียวกัน โดยบอกว่าตนดูข่าวแล้ว รู้สึกว่าเหนื่อยดี ตนไม่ค่อยรู้เรื่องกับเขา เรื่องการบ้านการเมือง บางทีเราก็กไม่ได้มานั่งคิด คิดคนละด้านกัน คิดมากก็ปวดหัว นางดาริน ไชยเชื่อน บอกว่า แม้ว่าจะเลือกให้ความ สนใจกับข่าวต่างประเทศโดยดูแต่ท่าทางการแสดงของภาพในข่าวเป็นส่วนใหญ่เท่านั้น โดยดูภาพ ความรุนแรงของการต่อสู้ การประท้วงหรือการยิงแก๊สน้ำตาใส่กลุ่มพวกเดินประท้วง โดยบอกว่า ชอบดู จะดูข่าวต่างประเทศไปเรื่อยๆ เช่นเดียวกับนางราตรี อุบงศ์ที่บอกว่าดูข่าวไปเรื่อยๆ มัน ยังไม่่วงนอน ก็เลยดูเป็นเพื่อนเรา ฉะนั้นบางครั้งสาระที่ส่งมานั้นอาจจะไม่มีคุณค่าก็ได้ เพราะ

ผู้รับสาร ไม่สามารถตีความเกิดความเข้าใจหรือสร้างความหมายต่อข่าวที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของชาวบ้านเอง และความยากหรือซับซ้อนในข่าวที่เสนอ นั่นคือในขณะที่ชาวบ้านทราบข่าวว่ามีอะไรเกิดขึ้น จากการนำเสนอของสื่อมวลชน แต่ไม่ได้สร้างความหมายในข่าวนั้นก็ได้

จากแนวคิดการใช้สื่อและการสร้างความพึงพอใจ ของ Katz และคณะ (1974) ที่ว่า

ในการนำเอากรอบความคิดของการใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจมาช่วยในการอธิบายนั้น พบว่าไม่สามารถนำมาอธิบายให้เข้ากับการตามกระแสข่าวของชาวบ้านได้ทุกกรณี ทั้งนี้เพราะข่าวแต่ละประเภท แต่ละเรื่องที่ได้รับจากสื่อมวลชนนั้น ไม่ได้เป็นประโยชน์สำหรับทุกกลุ่มคนอย่างเท่าเทียมกันเสมอไป จะเห็นได้จาก

นางจรรยาณี จินดาหลวง บอกว่า "อย่างข่าวขึ้นราคาสินค้าจะฟังแต่อย่างราคาของไม่สนใจนะ เคยๆ เราไม่มีความจำเป็นต้องซื้อ อย่างน้ำมันขึ้นฟังแต่ไม่สนใจเท่าไร อย่างงั้นละ"

นางสมลักษณ์ เกาะกลาง บอกว่า "สนใจข่าวรัฐบาลอันนี้ไม่ได้สนใจเพื่อประโยชน์อะไร พุดถึงชีวิตประจำวันก็ไม่ได้ใช้เท่าไร แต่ก็สนใจอยากจะทราบ อยากจะติดตามเฉยๆ ก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไร การค้าอะไรก็ได้ไม่ได้มาเกี่ยว"

นางยุพิน แก้วคำ บอกว่า "ไม่ได้สนใจสินค้าขึ้นราคาและไม่ได้ติดตามข่าวเพราะเราซื้อไม่มาก เราซื้อทีละน้อย อย่างหมูแพ่ง เราก็กินเดือนละครั้ง เพราะว่าเราซื้อไม่มาก 5 บาท 10 บาท ฟังไปมันก็ไม่มีอะไรดีขึ้น"

นางสาวประคอง เดชะวงศ์ บอกว่า "ข่าวรัฐบาลก็มีข่าวอย่างงั้นทุกวัน อย่างงั้นๆ มันไม่มีเรื่องจบหรือ รัฐบาลมีเรื่องขึ้นมาใหม่ทุกวัน ตนจึงไม่ค่อยสนใจมากนัก"

นายสมเดช อึ้งเสด็จ บอกว่า "ข่าวรัฐบาลที่ดูก็ไม่ใช่จำเป็นต้องตามใกล้ชิดเพราะเราไม่มีส่วนร่วมกับเขาเพียงแต่ดูเผินๆ พวกข่าวราคาน้ำมันลอยตัว ภาวะเงินเฟ้อก็ไม่ได้ตามเพราะพวกนี้ไม่ค่อยได้สนใจ คนที่จะสนใจแบบนี้ต้องมีกิจการใช้น้ำมันแบบขนส่งหรืออะไร ส่วนเรามันไม่ใช่ชีวิตประจำวัน"

ในขณะที่เดียวกันกับที่คนอื่นๆ คิดว่าข่าวมีประโยชน์สำหรับตน ประโยชน์ดังกล่าวที่ได้รับถูกจัดอยู่ในรูปของ ความรู้ ที่ชาวบ้านสะสมไว้เป็นความเข้าใจหรือเป็นประสบการณ์ได้ดังนี้

- ใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการค้าขายหรือคาดเดาสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อถึงการค้าของตน

- การรู้ไว้เฉยๆ ที่ชาวบ้านเรียกว่า "ระดับความรู้"

- การเรียนรู้จากข่าวที่เกิดขึ้น เช่น ข่าวอุบัติเหตุ อาชญากรรม ความเสียหายต่างๆ เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนตน

- การรู้ข่าวล่วงหน้าก่อนเพื่อเป็นการเตือนภัย เช่น การพยากรณ์อากาศ

- ได้รับความเพลิดเพลินหรือการใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ และวิทยุเป็นเพื่อนขณะทำงาน

ข่าวที่ชาวบ้านคิดว่ามีประโยชน์คือ ข่าวที่สามารถปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรม อุบัติเหตุ ซึ่งตนจะได้ป้องกันตัวไม่ให้เหตุร้ายเกิดขึ้นแก่ตน หรือข่าวเพื่อการพัฒนา ซึ่งนายชนะ โตนวลจะติดตามเพื่อนำมาพัฒนาหมู่บ้าน หรือข่าวที่เป็นประโยชน์ทางด้านการส่งออกที่นางสาวกาญจนา ใจคำแบ่งติดตามอยู่ ซึ่งอรรถประโยชน์ที่ได้รับนี้สามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิด การใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจว่า ชาวบ้านได้คาดหวังจากสื่อมวลชนและมีวัตถุประสงค์ในการเลือกใช้สื่อ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่ง Atkin (1973) ได้กล่าวไว้ว่า สารจะมีความเป็นประโยชน์ในแง่ของการนำไปใช้ในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม ในชีวิตประจำวันของผู้รับสารหรือการแสดงออกของบุคคล เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลในสังคมจำเป็นต้องได้รับข้อมูลต่างๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับความเป็นไปทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือให้แนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับบริการหรือสนับสนุนความคิด ความเชื่อที่มีอยู่เดิม ซึ่งความจำเป็นในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้เองนำไปสู่ แรงจูงใจที่แฝงเร้นของการเสาะแสวงหาสารจากสื่อสารมวลชน

แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ชาวบ้านทุกคนจะเล็งเห็นประโยชน์หรือคาดหวังอะไรจากการใช้สื่อตามแบบจำลองข้างต้นทั้งหมด ตรงข้ามชาวบ้านไม่ได้มีจุดกำเนิดทางสังคมหรือจิตวิทยาที่เกิดความต้องการหรือความจำเป็นต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้สื่อ จะเห็นได้จาก

นายสุบิน ตูยทา บอกว่า "เวลาดูข่าวจะดูไปเรื่อยๆ โดยไม่ได้คาดหวังอะไรจากสื่อเลย ไม่ได้คิดอะไร ดูเป็นปกติทุกวันอยู่แล้ว"

นางพวงพันธ์ ทิพรัดน์ บอกว่า "ไม่เคยคาดหวังจะได้อะไรจากหนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์ แต่คิดว่าข่าวมีความสำคัญเพราะจะได้รู้อะไร ความก้าวหน้ามันเป็นอย่างไร"

นางศรีพลอย เนตรครุฑ บอกว่า "ไม่ได้คาดหวังอะไรจากการดูโทรทัศน์ ไม่ได้อะไรได้ความรู้ละมั้ง ปกติก็ดูข่าวอยู่แล้ว"

ในขณะที่เดียวกันที่ชาวบ้านดูรายการข่าวตั้งแต่ทุ่มครึ่งถึงข่าวต่างประเทศ 21.00 น. โดยตนเองก็ไม่ได้สร้างความหมายแก่ตน ในข่าวต่างประเทศแต่อย่างใด หรือไม่ได้คาดหวังหรือ

ถึงเห็นประโยชน์ในการใช้สื่อจนจบเวลาเสนอข่าว แต่สำหรับละครที่ชาวบ้านชมมันจะชมเพื่อ
ได้รับความเพลิดเพลินหรือความสนุกสนาน มากกว่าสาระที่จะได้รับ

เงื่อนไขที่มีส่วนในการตามกระแสข่าว

จากการศึกษาในเรื่องการตามกระแสข่าวของชาวบ้าน สามารถประมวลเงื่อนไขที่มี
ผลต่อการตามกระแสข่าวได้ดังนี้

1. **ประสบการณ์ที่ได้รับในชีวิตของแต่ละคน** จะมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ของการรู้
การคิด ทักษะคิด พฤติกรรม ซึ่งจะส่งผลถึงการตีความและการสร้างความหมายในข่าวที่รับจาก
สื่อมวลชน ดังนั้นระดับการสร้างความหมายแก่ตน ของชาวบ้านแต่ละคนจะมีระดับต่างกัน ซึ่งจะ
เห็นได้จากกรณีตัวอย่างนายคำบัน อุดตมะ ที่สามารถเข้าใจและคาดการณั้สมมติฐานในเรื่อง
การตายของคณงานไทยในสิงคโปร์ ได้ดีกว่านางสาวเอื้องฟ้า คำทอง ที่มีอายุอ่อนกว่า โดย
ไม่สามารถจะเข้าใจหรือสร้างความหมายใดๆ จากข่าวได้อย่างเท่าเทียมกัน

2. **ความเป็นปัจเจกบุคคล** จะมีผลต่อการเลือกรับข่าวในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะแต่ละ
คนจะมีความสนใจที่แตกต่างกันไป ซึ่ง De Fleur (1960) ได้เสนอหลักการพื้นฐานเอาไว้
เกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคลที่ว่า มนุษย์เรามีความแตกต่างมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยา
ส่วนบุคคลและชีวภาค โดยเฉพาะความแตกต่างทางด้านการเรียนรู้ และที่สำคัญคือการเติบโต
ภายใต้สภาพการณ์ที่ต่างๆ กัน ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป จะเห็นได้จากคนรุ่นใหม่ที่มี
การเติบโตในช่วงที่สภาพการณ์เจริญกว่าคนรุ่นเก่า ทำให้มีความสนใจที่หลากหลายและแตกต่าง
กันไป ทำให้ตามกระแสข่าวหลากหลายกว่า

3. **กาลเทศะ** Carter (1975) (อ้างไว้ใน Dervin, 1980) ได้ให้กรอบ
ทฤษฎีในแง่ของผู้รับใช้สารในกาลเทศะต่างๆ ไว้ว่า สิ่งเหมือนกันในทุกสถานการณ์ ก็คือ
คนต้องดำเนินชีวิตผ่านผ่านกาลและเทศะต่างๆ กัน คนแต่ละคนสร้างความหมายจากโลกที่
อยู่รอบตัวของเขาเอง เพื่อที่จะให้การดำเนินชีวิตของเขาเป็นไปได้อย่างสะดวกสบาย หมาย
ความว่าสถานการณ์ที่เป็นข่าวนั้น ชาวบ้านจะมีการสร้างความหมายแก่ตนที่ต่างกัน เนื่องจาก

มีประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่ผ่านมาแตกต่างกัน แล้วแต่เวลาและสถานที่ที่ตนประสบมา เช่น นายสันติภาพ เกาะกลาง คนรุ่นใหม่บอกว่าเคยชินกับข่าวอาชญากรรมคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่ลุงมี ยี่จ่า คนรุ่นเก่ากลับบอกว่าคนเดี๋ยวนี้ร้าย โหดร้ายกว่าก่อนมาก ทั้งนี้เพราะคนทั้งสอง มีประสบการณ์และผ่านช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ทำให้ตีความหมายได้ต่างกัน

4. **ความรู้** จะช่วยในการสร้างความเข้าใจเดิมที่มีอยู่แล้วกับสาระใหม่ ที่ได้รับและ จะทำให้ชาวบ้านรู้จักเลือกสรรสาระจากข่าวได้มากขึ้น ได้แก่ ชาวบ้านที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ค่อนข้างมีการศึกษา จะมีการเปิดรับสื่อมากขึ้น มีความสนใจในข่าวต่าง ๆ มากขึ้น

5. **วิธีการดำเนินชีวิต** ของชาวบ้าน ที่เปลี่ยนไปสู่การเป็นอุตสาหกรรม ทำให้เป็นตัวกำหนดโอกาสในการเปิดรับสื่อซึ่งแต่ละคนจะมีเวลาและโอกาสที่แตกต่างกันไป

6. **สถานการณ์** ที่ถูกเสนอเป็นข่าว มีผลต่อการตามกระแสข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้ง หรือความเคลือบแคลงสงสัยชาวบ้านจะให้ความสนใจและติดตามข่าวมากกว่าข่าวประจำวันทั่วไป

7. **การเข้าถึงของสื่อ** ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญของการส่งผ่านสาระให้แก่ชาวบ้าน เพราะเป็นทางเลือกที่ชาวบ้านจะสามารถเลือกใช้สื่อในการเปิดรับสาระได้ตามความต้องการ แต่ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงความพร้อมและการรู้จักใช้สื่อของชาวบ้านประกอบกันด้วย เช่นข่าวสื่อโทรทัศน์ ใช้ได้ดีกับชาวบ้านทุกระดับ แต่สื่อวิทยุระบบเอเอ็ม เข้าได้ดีกับชาวบ้านดั้งเดิม หรือผู้ที่ค่อนข้างมีอายุ

ความต่อเนื่องในการตามกระแสข่าว

1. **การมีลักษณะของความต่อเนื่อง** กล่าวคือมีการติดตามกระแสข่าวนั้นๆ ติดตามตั้งแต่ต้นจนจบสถานการณ์ หากพลาดชมเช่น สื่อโทรทัศน์ ก็จะมีการอัดวิดีโอ หรือการสอบถามจากคนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีการหาอ่านในหนังสือพิมพ์ หรือการดูสรุปข่าวจากโทรทัศน์ โดยมากผู้ที่มีลักษณะเช่นนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้เป็นเจ้าของกิจการ ผู้นำ คนรุ่นใหม่ที่มีความ

สนใจในข่าวค่อนข้างมาก และเฉพาะเรื่องมากขึ้น เช่น ทางด้านการพัฒนา ทางธุรกิจหรือการเมือง ซึ่งมีลักษณะการตามกระแสข่าวแบบผู้กระทำ

ฉะนั้นการสิ้นสุดของการตามข่าวในลักษณะนี้ จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อ ข้อเท็จจริงในข่าวถูกเปิดเผย หรือสถานการณ์นั้นสิ้นสุดลง และพร้อมที่จะตามสถานการณ์อื่นต่อไป

2. การไม่มีความต่อเนื่องในการติดตามกระแสข่าว นั่นคือ บางครั้งไม่ได้มีการติดตามข่าวนั้นๆ ไปจนจบหรือไม่มีความสม่ำเสมอในการตามข่าว จะชมหรือเลือกเปิดรับเฉพาะที่มีเวลาหรือโอกาสเท่านั้น ซึ่งโดยมากได้แก่ข่าวทั่วไป เช่น ข่าวพระราชกรณียกิจ ข่าวอุบัติเหตุอาชญากรรม และจะไม่ค่อยให้ความสนใจในข่าวใดเป็นพิเศษ ชาวบ้านกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มลูกจ้างและกลุ่มผู้ผลิต ซึ่งมีลักษณะการตามกระแสข่าวแบบผู้ยอมรับ

สำหรับการสิ้นสุดของการตามกระแสข่าวในลักษณะนี้ ชาวบ้านจะไม่ได้จดจำสาระใดจากข่าวนั้น

สถานการณ์กับการตามกระแสข่าว

สถานการณ์สังคมในขณะนั้น เป็นตัวผลักดันความสนใจของประชาชน นอกเหนือจากการนำเสนอโดยการกำหนดวาระจากสื่อมวลชนในระดับหนึ่ง นั่นคือสื่อมวลชนไม่ใช่สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการตามกระแสข่าวเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีปัจจัยในแง่ของระดับความรุนแรงหรือภาวะบีบคั้นของสถานการณ์สังคม และความเกี่ยวข้องในเหตุการณ์หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อการติดตามกระแสข่าวจากสถานการณ์นั้นๆ

สถานการณ์ที่จัดได้ว่าเป็นประเภท Inertia Situation เป็นสถานการณ์ที่มีภาวะบีบบังคับน้อย อยู่ในช่วงเวลานาน โดยไม่ได้คาดทำนายไว้ ได้แก่ ข่าวกรณีพิพาทระหว่างสภาอปรปฎิมาทองกับพระนิกรผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งอยู่ในช่วงดำเนินการฟ้องร้อง และยังไม่ได้มีการพิสูจน์ตัดสินคดี กระแสข่าวที่ได้จากสื่อมวลชนดังกล่าว ชาวบ้านค่อนข้างให้ความสนใจมาก ทั้งนี้เพราะชาวบ้านคิดว่าไม่น่าจะเป็นไปได้และมีเงื่อนไข ชาวบ้านเองบอกว่าเป็นเรื่องแปลกหาก

จะเปรียบว่านี่ก็เหมือน "หนังเรื่องยาว" ที่น่าติดตาม ในระยะแรกกระแสข่าวที่ได้มาจากสื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ แม้ว่าชาวบ้านบางคนเผชิญไม่ได้ชมโทรทัศน์ที่บ้านของตน แต่พอโทรทัศน์เสนอข่าวนี้ ชาวบ้านที่อยู่บริเวณหน้าบ้านก็จะรีบวิ่งไปดูโทรทัศน์ของเพื่อนบ้าน เพื่อดูข่าวทันที ต่อมาเมื่อโทรทัศน์ไม่ได้เสนอกระแสข่าวดังกล่าวต่อ ชาวบ้านจะเสาะแสวงหาข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งให้รายละเอียดได้มากกว่าแทน ขณะเดียวกันก็นำมาเป็นหัวข้อในการสนทนากันระหว่างเพื่อนบ้านถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และความเป็นไปได้ในการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนสนใจอยากรู้ สื่อมวลชนเองก็ให้ความสำคัญสูง หากแม้โทรทัศน์ไม่ได้ตามกระแสข่าวเพื่อนำมาเสนอ ชาวบ้านก็ยังคงตามกระแสข่าวต่อโดยการเลือกใช้สื่ออื่นแทน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ อีกทั้งเพื่อนฝูงญาติมิตร จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า ชาวบ้านมีการตามกระแสข่าวลักษณะเป็นผู้กระทำ และได้ให้ความสนใจเป็นส่วนใหญ่

สถานการณ์อริรักบูกูเวต หรือการพัดผ่านของพายุเบกกี ที่เกิดขึ้น จัดได้ว่าเป็น Crisis Situation เป็นวิกฤตการณ์ที่มีความน่ากลัวสูง เกิดขึ้นทันทีทันใด สถานการณ์ดังกล่าว ชาวบ้านได้ให้ความสนใจสูงเช่นกัน แต่ทั้งนี้ต้องแล้วแต่ระดับการรับรู้การคิดอีกทั้งการสร้าง ความหมายแก่ตนด้วย เช่น สถานการณ์อริรักบูกูเวต นายสมเดช อู๋ยเสด็จ บอกว่า ไม่ค่อยตื่นตื่นดู แล้วยังไม่ค่อยจะรบกัน ส่วนนางศรีพลอย เนตรครุต บอกว่า ดูข่าวอริรักบูกูเวตเหมือนกันแต่ไม่ค่อยได้ติดตามรู้แต่ว่าคนไทยก็กลับประเทศไทย ส่วนนายสุบิน ตู๋ยทา บอกว่า ติดตามข่าวอริรักบูกูเวตทุกวัน เพราะกลัวสงครามจะเกิดขึ้นระหว่างอริรักกับคูเวต จะเห็นได้ว่าลักษณะการสร้าง ความหมายของทั้ง 3 คนแตกต่างกัน และให้ระดับความสนใจและให้ความสำคัญต่างกันด้วย ในขณะเดียวกันหากเป็นข่าวพายุเบกกี จะพัดผ่านไทย นายสมเดช อู๋ยเสด็จ จะติดตามทั้งนี้ เพราะตนคิดว่ามีผลต่อการค้าขายของคนในหมู่บ้าน แต่นายสุบิน ตู๋ยทา กลับบอกว่า ข่าวนี้ตนทราบข่าวแต่ไม่ได้เตรียมการใดๆ เพราะรู้ว่ามาถึงเชียงใหม่แล้ว ไม่น่ากลัวโดนแต่หาง ที่สำคัญก่อสร้างไม่เคยมีน้ำท่วม ไม่ตื่นตื่น จะเห็นได้ว่านายสุบิน ได้นำเอาประสบการณ์ของตนเองมาร่วมในการสร้างความหมาย ความเข้าใจ เช่นเดียวกับนางพวงพันธ์ ทิพย์รัตน์ ที่มีการเตรียมการในการรับสภาพเหตุการณ์ ทั้งนี้เพราะตนเคยประสบกับเหตุการณ์มาอยู่เคยถล่มภาคใต้ ซึ่งเป็นขณะเดียวกับที่ตนได้ไปเยี่ยมบ้านสามีและเกิดพายุพอดี้ ดังนั้นเมื่อมีข่าวประกาศเตือน ตนจึงตื่นตื่นและมีการเตรียมการมากกว่าคนอื่นฯ สถานการณ์ดังกล่าว ชาวบ้านจะตามกระแสข่าวในลักษณะเป็นผู้กระทำ เลือกให้ความสนใจและติดตาม แต่ทว่าเป็นเพียงระยะสั้น

สถานการณ์คนงานไทยเป็นโรคไหลตายที่ลิงคโพร ซึ่งจัดได้ว่าเป็นสถานการณ์ประเภท Innovative Situation ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงมีภาวะบีบคั้นสูง คือคนงานไทยไหลตายไปเรื่อยๆ โดยพิสูจน์สาเหตุไม่ได้ ใช้ระยะเวลาที่เกิดขึ้นนานและไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้ามาก่อนว่าจะเกิดสถานการณ์ขึ้น ซึ่งในระยะแรกชาวบ้านต่างรู้ข่าวและให้ความสนใจติดตาม แต่ในขณะที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตายด้วยสาเหตุใด นานๆ เข้า ระดับความสนใจในข่าวก็ลดน้อยลงไปด้วย แต่หากว่า ชาวบ้านมีญาติพี่น้องที่ไปทำงานต่างประเทศ จะมีลักษณะการติดตามกระแสข่าวอย่างใกล้ชิด และได้ติดต่อโดยจดหมายถึงญาติตน โดยถามถึงรายละเอียดและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศที่ญาติของตนทำงานอยู่ในขณะนั้น ส่วนข่าวกรณีการเข้าป่าโดยผิดเงื่อนไขของภรรยาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายสุรพันธ์ ชินวัตรนั้น ชาวบ้านจะให้ความสำคัญและมีความสนใจมากกว่า เนื่องจากเหตุเกิดที่หมู่บ้านแม่อน ซึ่งอยู่ใกล้ๆ บ่อสร้างและ นายสุรพันธ์ ชินวัตรก็เป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรของอำเภอสันกำแพง เชียงใหม่ เหตุการณ์ที่ใกล้ตัวกับชาวบ้านมากขึ้น ทำให้ชาวบ้านติดตามข่าวจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็มีการเสาะแสวงหาข่าวจากสื่อบุคคลด้วย เช่น นางสาวกาญจนา ใจคำแปง บอกว่า นอกจากตนจะติดตามข่าวแล้วยังได้ข่าวมาจากสันกำแพง คนนอกหมู่บ้านมาเล่าให้ฟัง เพื่อนหมู่บ้านห้วยแก้วก็มี ชอบมาพูดด้วยกันหรือนางทองคำ ดุ้ยทา เล่าให้ฟังว่า ความจริงเรื่องป่าแม่อนเรารู้ดี แต่เราพูดกับใครไม่ได้ เราพูดก็พูดกับคนใกล้ๆ ได้ ข่าวก็ออกมาเป็นอย่างนั้น เราก็แค่ดูว่ารัฐบาลเป็นอย่างไร เขาตัดสินใจอย่างไร อย่างรัฐบาลเขาก็ทำถูกแล้วคือปิดป่าเสีย นักศึกษากับนั้นก็จะได้เลิกกลับไปก็รอดูว่าเขาจะจับกันจริงหรือไม่ เราจะรอดูว่ารัฐบาลนี้เขาเอาจริงมัย เราเป็นผู้หนีออกเสียงไม่ได้ ดีไม่ดีจะตายอย่างครุฑนั้น จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหากเป็นเหตุการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อตนนั้น นอกจากจะติดตามข่าวจากสื่อมวลชนแล้ว ชาวบ้านยังได้เสาะแสวงหาข่าวจากสื่อบุคคล ที่อยู่ในเหตุการณ์ และข่าวดังกล่าวถูกนำไปเป็นหัวข้อสนทนาระหว่างกันและมีการบอกข่าวแบบปากต่อปากของคนในหมู่บ้าน อีกทั้งยังจดจำสถานการณ์ดังกล่าวได้ดี สถานการณ์ดังกล่าว ชาวบ้านได้เลือกติดตามเฉพาะแบบเป็นผู้กระทำโดยตลอดและถูกนำมาเป็นหัวข้อในการสนทนาค่อนข้างโจษจัน

ส่วนสถานการณ์ประเภท Circumstantial Situation หมายถึง สถานการณ์แวดล้อม ที่มีภาวะบีบคั้นน้อย และไม่ได้คาดการณ์ว่าจะเกิดเหตุการณ์ขึ้นในระยะเวลานั้น เช่น ยอดพระธาตุตอดยสุเทพหัก หรือแผ่นดินไหวจะเป็นเรื่องที่ชาวบ้านไม่ได้จดจำ หรือให้ความสนใจ

ในระยะยาวเหมือนสถานการณ์อื่นๆ ข้างต้น เช่นเดียวกับสถานการณ์ประเภท Deliberative Situation เช่นกรณีการคัดค้านการสร้างกระเช้าขึ้นดอยสุเทพ หรือการคัดค้านการสร้างคอนโดมิเนียมในเชียงใหม่ ซึ่งก็ไม่ได้ทำให้ชาวบ้านเกิดการตื่นตัวหรือติดตามแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะเวลายาวนาน และมีความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ไม่ต่อเนื่อง สื่อมวลชนเองก็ไม่มีความต่อเนื่องในการรายงานข่าว ชาวบ้านจึงลดความสนใจในการติดตามข่าวลง ข่าวประเภทนี้ชาวบ้านจึงได้แต่รับทราบ แต่ไม่ได้นำไปเป็นหัวข้อในการสนทนาแต่อย่างใด และไม่ค่อยมีการติดตามกระแสข่าวเพิ่มเติม

สถานการณ์ประเภท Reflexive Situation เป็นสถานการณ์ที่สะท้อนกลับเพื่อให้เห็นการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งมีภาวะบีบคั้นสูง ในระยะเวลาอันสั้นแต่เป็นสิ่งที่คาดล่วงหน้าไว้แล้วว่า จะเกิดขึ้น เช่น ภาวะเงินเฟ้อ หรือการประกาศขึ้นราคาน้ำมัน การปรับคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลยุคชาติชาย จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ประเภทนี้ชาวบ้านทราบและตระหนักถึงสถานการณ์อยู่แล้ว ในเรื่องการถ่ายทอดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ชาวบ้านหลายครัวเรือนก็มีการเปิดวิทยุและโทรทัศน์ชม การปรับคณะรัฐมนตรีก็มีการติดตามว่ารัฐมนตรีคนใดถูกเปลี่ยนไปอยู่ตำแหน่งใดบ้าง แต่ในเรื่องภาวะเงินเฟ้อหรือการประกาศขึ้นราคาน้ำมัน ชาวบ้านคิดว่าไม่เกิดผลกระทบโดยตรง และในการติดตามข่าวคิดว่าไม่เป็นผลทั้งๆ ที่ชาวบ้านทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันดี ทั้งนี้เพราะสภาพการณ์ที่ชาวบ้านประสบต่างกัน เช่น นายถาวร ชัตติคุณ และนางดาริน ไชยเชื้อน บอกว่าราคาหมูที่รัฐบาลว่าไม่ขึ้น ปัจจุบันก็ขึ้นไปแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีประโยชน์ที่จะตามข่าว เพราะราคาที่รัฐบาลกำหนดกับราคาจริงที่ขายต่างกันอยู่แล้ว นางยุพิน แก้วคำ ก็บอกว่าของขึ้นราคาก็ไม่กระทบตนเพราะตนซื้อน้อย เช่น หมูทีละ 5 บาท 10 บาท ความเป็นจริงจึงอยู่ที่การที่ชาวบ้านประสบด้วยตนเองมากกว่า ฉะนั้น สถานการณ์ดังกล่าว ชาวบ้านจึงเป็นเพียงผู้รับทราบเท่านั้น คือมีการตามข่าวแบบเป็นผู้ยอมรับในสถานการณ์นี้

สำหรับสถานการณ์ Routinized Situation เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำซึ่งคาดทำนายไว้แล้ว เช่น ข่าวพระราชกรณียกิจทุกวัน ข่าวการทำงานของรัฐบาล หรือคณะรัฐมนตรี ละครที่นำเสนอ เหตุการณ์ดังกล่าวชาวบ้านไม่ได้จดจำสาระในข่าวแต่อย่างใด ข่าวโดยมากนั้นจะเป็นข่าวที่ชาวบ้านได้รับทราบจากสื่อมวลชนเท่านั้น และรับทราบเหมือนๆ กัน จึงเป็นการตามข่าวในลักษณะเป็นผู้ยอมรับเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่เกิดการเสาะแสวงหาข่าวเพิ่มเติม

แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้เพราะชาวบ้านใช้สื่อทุกวัน จึงกลายเป็นข่าวประจำวันที่ต้องติดตามอยู่แล้ว และไม่ได้ถูกหยิบยกเป็นหัวข้อสนทนาแต่อย่างไร

Administrative Situation หมายถึง สถานการณ์ที่เกี่ยวกับการปกครอง โดยมี การคาดการณ์ไว้ก่อนว่าจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และภาวะกดดันมีน้อย เช่น การลาออก จากตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด เพื่อจะเข้าร่วมพรรครัฐบาลในตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งในระยะแรกชาวบ้านเกิดการสับสนระหว่างการตัดสินใจของ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เพราะสื่อมวลชนได้เสนอข่าวหลายกระแส บางทีก็เสนอข่าวว่าจะลา ออก บ้างก็ว่าจะไม่ลาออก ดังนั้นข่าวประเภทนี้จึงอยู่ในความสนใจของชาวบ้านในระยะหนึ่ง ซึ่งโดยมากกระแสข่าวที่ได้รับจะ ได้มาจากสื่อมวลชนโดยตรง แต่ทั้งนี้ไม่ได้ถูกหยิบยกเป็นหัวข้อ ในการสนทนาเช่นเดียวกัน หรือเกิดการแสวงหาข่าวสารอื่นแต่อย่างไร เนื่องจากไม่ได้ส่งผล กระทบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับชาวบ้านโดยตรง

แทบทุกสถานการณ์ จะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้ทราบกระแสข่าวซึ่งจัดได้ว่าเป็นกระแส ข่าวนอกจากสื่อมวลชน โดยการที่ชาวบ้านได้ใช้สื่อเป็นประจำ ทำให้เกิดการตามกระแสข่าว จากสื่อมวลชน สื่อมวลชนเองก็พยายามรายงานข่าวสถานการณ์ (Situation-news) อย่าง ต่อเนื่อง ในขณะที่สถานการณ์นั้นๆ ยังเป็นที่สนใจ ดังนั้นแม้ไม่มีสถานการณ์ชาวบ้านยังคงติดตาม กระแสข่าวอยู่ ทั้งนี้เพื่อใช้สื่อในการรับสาระหรือช่วยให้เข้าใจถึงสภาพสังคมที่ตนอาศัยอยู่ นั่น คือยังต้องพึ่งพาข่าวอยู่ ซึ่งข่าวทุกข่าวที่เสนอชาวบ้านจะเกิดความเข้าใจหรือสร้างความหมาย กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ได้นั้นขึ้นอยู่กับชาวบ้าน ทั้งนี้เพราะตัวเงื่อนไขของมนุษย์เองที่เป็น ผู้กำหนดพฤติกรรมการใช้ข่าวสาร ข่าวที่ชาวบ้านไม่เกิดการสร้างความหมายแก่ตน จะได้แก่ข่าว ที่ยากเกินความเข้าใจหรือไม่ได้มีประสบการณ์ร่วม และไม่ได้มีความรู้ทางด้านนั้นมาก่อน เช่น ข่าวต่างประเทศ สารคดีต่างๆ แต่ถ้าหากเป็นละครหรือข่าวอาชญากรรมอุบัติเหตุ ชาวบ้าน จะสร้างความหมายได้ง่ายกว่า เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจได้ง่าย จะเห็นได้จาก ชาวบ้านที่เป็นแม่บ้านจะชอบดูละครเป็นส่วนใหญ่ หรือสาวโรงงานไม่สร้างความหมายแก่ตนกับ ข่าวการทำงานของรัฐบาลมากนัก หรือชาวบ้านดั้งเดิมรุ่นเก่าจะชอบฟังรายการวิทยุท้องถิ่น เพราะฟังง่าย เข้าใจง่ายกว่า

ข่าวที่เป็นสถานการณ์ คนจะติดตามจากสื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โทรทัศน์และวิทยุมากกว่า และจดจำได้ดีกว่าข่าวประจำวันทั่วไป ในขณะที่เดียวกันก็ไม่จำเป็นว่าทุกสถานการณ์ข่าวบ้านจะตามข่าวเหมือนกันหมด เพราะสถานการณ์ที่เป็นข่าวมีความเคลื่อนไหวและมีสาระต่างกัน ทำให้ความสนใจในการตามกระแสข่าวของแต่ละคนเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะแต่ละคนให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในแต่ละข่าวต่างกัน ดังนั้นข่าวบ้านจึงมีการตามกระแสข่าวในลักษณะทั้งเป็นผู้ยอมรับ และผู้กระทำแตกต่างกันไป สำหรับวิธีการตามข่าวข่าวบ้านจะเน้นการใช้สื่อที่มีความสะดวก รวดเร็ว และเข้าใจง่าย อีกทั้งน่าเชื่อถือเป็นหลักในการเลือกใช้สื่อในการตามกระแสข่าว

ข้อน่าสังเกตคือ แม้ว่าจะเกิดความแตกต่างในการใช้สื่อในการตามกระแสข่าว เช่น ข่าวบ้านรุ่นใหม่ที่มีการใช้สื่อหลายๆ อย่างประกอบกันทั้ง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร หรือข่าวบ้านรุ่นเก่าจะนิยมฟังวิทยุระบบเอ.เอ็ม. ก็ตาม ข่าวบ้านแทบทุกคนสามารถทราบและเข้าใจถึงสถานการณ์ที่เป็นข่าวและทราบเหตุการณ์ในสังคมที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะแม้ว่าข่าวบ้านส่วนหนึ่งจะใช้สื่อวิทยุระบบเอ.เอ็ม. ในการตามข่าว สาระที่เป็นข่าวนั้นจะมีทั้งข่าวกระแสในและข่าวกระแสนอก ซึ่งไม่ต่างจากหนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์ ข่าวบ้านบางคนที่ไม่รู้หนังสือก็จะฟังวิทยุแทน เป็นต้น แสดงว่า ข่าวบ้านนั้นสามารถตามกระแสข่าวได้เท่าเทียมกันจากการใช้สื่อมวลชน แต่ทว่าหากจะเกิดความไม่เท่าเทียมกัน จะเกิดจากการที่ไม่ได้เปิดรับสื่อมวลชนเลย หรือการไม่ได้สร้างความหมายแก่ตน จากข่าวที่ได้รับมากกว่า ซึ่งพบว่ามีเป็นจำนวนน้อย